

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
 1947 december 1, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

V. ÉVFOLYAM
 295. szám

A MNSz temesvári kongresszusa

megegerősítette szövetségünket a román demokrata, haladó erőkkel

Vállaljuk a hid szerepét a demokrata Románia és a demokrata Magyarország összefogásában

Megválasztották a MNSz országos központjának új ügyosztályvezetőit

BUKAREST — (Kiküldött tudósítónk telefonjelentése.)
 A Magyar Népi Szövetség központi elnöki irodája a következő közleményt adta ki:
 A Romániai Magyar Népi Szövetség ujonnan megválasztott országos végrehajtóbizottsága november 28-án és 29-én Bukarestben megtartotta első ülését.
 Foglalkozva a temesvári országos nagygyűléssel, a végrehajtóbizottság megállapította, hogy ez a nagygyűlés méltó kifejezése volt az ittélő magyarság béke- és szabadságakarátának. Ez a nagygyűlés fokozta harci lendületünket a magyar reakció felszámolására és társadalmunk demokratizálására. Megegerősítette a román demokrata haladó erőkkel való szövetségünket az ország demokráciájának építésében. Megszilárdította vállalt szerepünket, hogy hídaként szolgáljunk a demokratikus Románia és demokrata Magyarország összefogásában. Tudatosította mindannyiunk feladatát a háborút szító imperialista mesterkedések elleni harc megerősítésére.
 Mind a temesvári nagygyűlésen nagyszámban megjelent kiküldöttek, mind pedig a nagygyűlés munkáitait együttműködéssel követő

s a másfél év alatt elvégzett munkát elismeréssel fogadó tömegek is arról biztosítanak minket, hogy helyes uton járunk. Ez csak fokozza törekvésünket, hogy az egységes, közös munka és harcok határozott magatartás révén még nagyobb teljesítményt fejtsünk ki az ittélő magyarság, az ország demokráciája és a népek közös békéjének érdekében.
 Az országos végrehajtóbizottság felosztva a munkaköröket, a politikai titkárság előterjesztésére az egyes ügyosztályok vezetésével a következőket bizta meg:
 Elnökségi iroda titkára: LASZLÓ Ferenc dr.
 Szervezeti ügyosztályfelelős: KÁLI János.
 Női bizottság felelőse: SZÉKELY Lászlóné.
 Ifjúsági bizottság felelőse: KÓTHAY Miklós.
 Népművelési bizottság felelőse: BALOGH Edgár.
 Tanügyi bizottság felelőse: FEJER Pál.
 Sajtó- és propagandabizottság felelőse: LAZAR József.
 Gazdasági bizottság felelőse: GÁLL Kálmán.
 Pénzügyi bizottság felelőse: KISS Pál.

Molotov sarokbaszorította a nyugati hatalmak külügyminisztereit

Molotov szovjet külügyminiszter a londoni értekezleten foglalkozott a külön nyugatnémet kormány megalakítására mutató szándékokkal, s leplezte azokat a tényezőket, amelyek emellett kardoskodnak.
 Kijelentette, hogy a szovjet küldöttség a legfőbb szempontban állást foglal egy központi, demokratikus német kormány megalakítása mellett és elvárja, hogy a külügyminiszteri értekezlet nyilatkozzon az álláspontját ebben a kérdésben. Reméli, mondotta, hogy a három külügyminiszter is ezt az álláspontot vallja a magáénak.
 E kérdés felvetése kínos zavart keltett a többi külügyminiszternél. Egyik sem tudott kielégítő választ adni. Molotov újabb felszólalásában elmondotta, hogy a szovjet küldöttség véleménye szerint vannak tervek a külön nyugatnémet kormány megalakítására, de azokat még nem hozták nyilvánosságra. Ha a nyugati nagyhatalmak külügyminiszterei csak formailag foglalkoznak az egységes Németország ügyével, akkor időfecsérlés az egész tanácskozás.

A moszkvai rádió e kérdésről szólva megállapította, hogy a nyugati hatalmak külügyminisztereinek vonakodása lerántja a leplet valódi szándékaikról, egy nyugatnémet kormány felállításáról.
A BALKÁN BÉKÉJÉT SZOLGÁLTATJA A JUGOSZLÁV-BOLGÁR BARÁTSÁGI SZERZŐDÉS
 A jugoszláv-bolgár barátsági, együtt-

működési és kölcsönös segélynyújtási szerződés megkötésével kapcsolatban a szófiai rádió hangsúlyozza, hogy a szerződés megfelel a bolgár és a jugoszláv népi évszázados törekvéseknek. Tartósan biztosítja függetlenségüket, fejlődésüket és a balkáni béke megszilárdulását. A szófiai rádió kiemelte azt is, hogy a szerződés teljes mértékben megfelel az ENSZ alapokmánya szellemének és betűjének. Tito jugoszláv miniszterelnök Szófiából jövet visszaérkezett Belgrádba.

— Meglárgyaltuk, mikém kell bizton-tani a Balkán békéjét, népeink békes munkájának a fejlődését. Minden kérdésben meg egyeztünk és egyhanguan elhatároztuk, hogy megvédjük határaink sérthetlenségét s nem engedjük megbontani népeink testvériségét és egységét — mondta szófiai látogatásáról szóló nyilatkozatában.
 A továbbiakban arról beszélt, hogy a jugoszláv nép kész a görög néppel is megteremteni a jóviszonyt.

Két héten belül megválasztják a munkás- és földműves-népbirákat

Ha a helyzet nem így áll, úgy a külügyminiszteri értekezlet mondja ki, hogy nem tartja megengedhetőnek külön nyugatnémet kormány felállítását, hanem egységes német központi demokratikus kormány megalakítását kívánja, mely Németországot, mint egységes, demokratikus államot képviseli.
 Devin és Marshall, miután nem akartak nyílt választ adni, kérték, térjenek át a következő napirendi pontra. Bidault, aki az ülésen először kijelentette, hogy a szovjet javaslat nem talált egységes helyeslésre és így az értekezlet nem fogadta el.

BUKAREST. — Patrascanu Lucretiu igazságügyminiszter hatalmas beszédet tartott az igazságügyi reformról a griviceai vasúti munkások előtt. Tizenkétezer vasutas hallgatta meg a miniszter beszédét, aki többek között a következőket mondta:
 — Az igazságügyi reform legjelentősebb pontja a dolgozó nép bevonása az igazságszolgáltatásba. Ezek a népi bírák, akik a munkás- és földművesek a városi és falusi dolgozók sorából kerülnek ki, nem jelentenek új embereket egy régi rendszerben, hanem új irányt az igazságszolgáltatásban.
 — A népből választottak jelenléte — folytatta — akik bírói jogokat nyerne a törvényszékeken és a táblákon, igazságossá, népvé teszi az igazságszolgáltatást. Megtörtént a múltban, hogy az egyik törvényszék kétlévi börtönbüntetésre ítélte egy falusi asszonyt, mert 50 banival drágábban árulta a tojást, ugyanakkor pedig csekély

pénzbüntetéssel sújtott egy fekete-zöt, akinél 5000 kiló elrejtett gyapjút találtak.
 — A népből választott bíráknak becsületesen kell betölteniük hivatalukat. Példát kell mutatásnak józan ítélőképességükkel. Ismerniük kell a törvényeket és be kell tartaniuk azokat. Az ítélőhatalmuknál a cselekmény mellett figyelembe kell venniük a vádlott személyét is. A népből választott bírák működésük közben ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a hivatásos bírák, de ugyanazon kötelezettségek is vannak.
 Beszéd végén Patrascanu Lucretiu bejelentette, hogy két héten belül a szakszervezetek megtartják a népi munkás- és földművesbírák megválasztását.
SZIGORU TAKAREKÜSSÉG A PÉNZÜGYMINISZTERIUMBAN
 Madoran, a pénzügyminisztérium új államtitkára a pénzügyminisztérium osz-

ályvezető igazgatóival megtartott első értekezletén ismertette az állami költségvetés keretében történő gazdálkodás módjait és felhívta figyelmüket a legnagyobb takarékoság elvének alkalmazására. Az államtitkár utalt arra, hogy a költségvetés keretében történő kiutalásokat a sürgősség szerint kell elbírálni. A költségek törölhetőek, leszállíthatók, vagy későbbi időpontban történő kifizetésre halaszthatók el. Pótlételek nyitása a jelenlegi gazdasági és pénzügyi viszonyok között elvileg és gyakorlatilag is megengedhetetlen és ez csak az állami tövedelmek többletéből eszközölhető, tehát a költségvetés keretében sikerrel megvalósított tartalékalapból.
 Az államtitkár tájékoztatta az ügyosztályok igazgatóit a költségvetési egyensúly megteremtésének lehetőségeiről is. Utalt arra, hogy nem lehet rendszerintelenül és a pillanatnyi adottságok szerint gazdálkodni a pénzügyminisztériumban, hanem a sürgősségi és fontosági sorrend pontos betartásával szabad csak az egyes kiutalásokat eszközölni, a tartalékalapok közzelvetlen felhasználása pedig

Barátságunk Jugoszláviával

A most induló hét a jugoszláv — román barátság hete. Ezen a héten fokozottabb mértékben kell tudatosítanunk magunkban Románia és Jugoszlávia népeinek testvériségét, baráti összefogását.
 Jugoszlávia hős népei a háléri rablőháború alatt keményen harcolva s a német rablóimperializmus leverése után keményen építkezve, a fejlődés élére kerültek s ma Délkelet-Európa térségének leghaladottabb népi demokráciáját teremtették meg.
 „A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság alapja — állapította meg Tito tábornagy, a legendás hős, a jugoszláv kormány miniszterelnöke —, amelyre a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság hatalmas közös építménye felepült, szilárd, szétrombolhatatlan anyagból készült”.
 Tito tábornagy rámutatott, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságban a legigazságosabb módon oldották meg a nemzetiségi kérdést, valamennyi nép, valamennyi szövetségi köztársaság számára biztosítva az általános politikai, művelődési és gazdasági fejlődést. Rámutatott, hogy a nemzetiségi kérdés ilyenértelmű megoldása szétbonthatatlanná teszi a jugoszláviai népek testvériségét és egységét.
 Az új Jugoszlávia a népi demokrácia fejlődési útján haladva példát mutat nekünk s az összes többi délkelet-európai népek számára abban, hogyan teremtet egy nép a saját házatáján, s az az egyre szorosabbá váló kapcsolatot, ami bennünket Jugoszláviához fűz, örvendetes jele és bizonyítéka a délkelet-európai népek egyre inkább kiovcsolódó összefogásának.
 Legutóbbi bulgáriai látogatása alkalmából mondott Tito tábornagy figyelemreméltó szavakat a délkelet-európai népek barátságáról. Megállapította, hogy ezeket a népeket a hála és barátság eltöphetetlen szálai fűzik a felszabadított Szovjetunióhoz s rámutatott: e térség népei között többé nem fordulhatnak elő olyan viszályok és félreértések, amelyek e népek egyikének vagy másikának kárára lehetnének.
 A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság és a demokratikus Románia közötti kapcsolatokat is ez jellemzi. A megkötött művelődési egyezmény és az előkészítés alatt álló barátsági és kölcsönös segítségnyújtási egyezmény bizonyítja, a népi demokrácia útján haladó országok között nem kerülhet sor ellentétekre, mivel kapcsolataikat mindkét fél érdekeinek kölcsönös figyelembevételével építik ki.
 Jugoszlávia és Románia egyre szorosabbá váló baráti kapcsolatai egyik láncszemét képezik annak a hatalmas bekearcvonalnak, amely összefogja e térség népeit, minden idegen szándék, minden háborus uszítással szemben.
 Együttesen, szoros egységben, élükön a Szovjetunióval, vívják meg Kelet-Európa népei harcukat meg emberiségért, a békéért, a népek szabadságáért.
 az állam és a közösségi érdek ellen elkövetett merénylennek műsósíthető, amit szigorúan megtorolnak.
**A NEMZETI BANK MEG-
 ÁLLAPITOTTA AZ ÚJ
 KAMATLÁBORÁT**
 A Nemzeti Bank igazgatója az új kamatlábakat a következőkben állapította meg:
 Rendes kamatláb: 7 százalék.
 Szülletelműk, ríztermelők, kertészek és zöldségtermelők: 7 százalék, bezerző csoportok (ekozomátok) 5 százalék mellett kaphatnak kölcsönt. Az önkormányzattal rendelkező állami intézmények kölcsönre után szinten 5 százalék kamattal igényel a Nemzeti Bank. A lombardkölcsönök kamatlába 8 százalék.
 A Nemzeti Bank engedélyezte, hogy a Nemzeti Ipari Hitelintézet (Societatea Naționala de Credit Industrial) a romániai Államvadászat részére folyósított kölcsönök után a Nemzeti Bank 5 százalékos kamatlábán felül még a 5 százalékos mutató számításával

Éljen a román-jugoszláv barátság!

Magas a tandíj, kevés a falusi lány, de virágzik a közösségi munka s megújhdott az önképzőkör

KOLOZSVAR. A helyi Református Leánygimnáziumban szünetre esengettek. Becsukódtak a rejtelmes tanári noteszek, leültek a feléjük és nagyot sóhajtottak a „drukkolók”.

— Hálstennek, megmenekültem egy dácitól. A „daci” szó helyi specialitás. A lányok alkották házi használatra s egyébként a beszekundázás finomabb változata.

Udvaron és folyosón a csend már törött csupor. Nagy zsvajgás, kacagás mindenfelé. Hogy ezek a lányok mit nevetnek, az nem közönséges! Ha ketten összedugják a fejüket, hasad meg a hely alattuk, annyit kacagnak.

Ezt látja kívülről az ember. Az iskola belső életéről, rendjéről és munkájáról Búthory Jolán igazgatónő tájékoztat.

MAGAS TANDIJ — KEVEÉS FALUSI LÁNY

— Ötszázötvenhárom növendékünk van — mondja, — valamivel kevesebb, mint az elmúlt évben. Ez egyrészt az utóbbi hónapok gazdasági nehézségeinek tulajdonítható, másrészt pedig annak, hogy a tandíjak összege meglehetősen magas: 7500 lej. A növendékek 25 százaléka nem képes ezt megfizetni. Ebből ered aztán, hogy falusi lányok kevesen jelentkeztek.

KÖZPONTI KÉRDÉS A TANKÖNYV

— Nagy örömet okozott nekünk, hogy a Magyar Népi Szövetség gondoskodott az új tankönyvek egy részének kihozataláról. A baj még csak az, hogy ezek a könyvek később jelennek meg s így még mindig jegyzetből kell tanulniok a növendékeknek. A tanárok úgy segítettek a dolgon, hogy kézikönyvként a román könyveket használják. A felsőbb osztályokban nincs különösebb nehézség. De annál több az alsókban, ahol a növendékek nem képesek még a jegyzetkészítésre s az anyagot szóról szóra diktálni kell nekik.

A még fennálló nehézségek ellenére bizakodás csendül ki az igazgatónő szavából. — A hároméves tankönyvhiányt megsínylették a növendékek — mondja, — de most már minden fel arra mutat, hogy a mulasztásokat mihamar pótolni tudjuk.

A MEGÚJHDOTT ÖNKÉPZŐKÖR

Áttrúnk lassan a lányok önképző és gyakorlati munkájára. Erről van is mit beszélni. Sokkal több, mint az elmúlt iskolai évben. Az új alapokra helyezett önképzőköri munka nemcsak formailag, de tartalmában is megújult.

— A munkát két részre osztottuk, — mondja Báthory Jolán. — Osztály- és csoportmunkára. E két kereten belül az egyes csoportok szellemi fejlettségének és érdeklődési körének megfelelően, négy irányú munkát végzünk: irodalmi, tudományos, művészeti és szociális munkát.

Az évi programot dr. Borbáthné tanárnő irányításával maguk a lányok dolgozták ki. Jellemző vonása, hogy a társadalmi valósághoz s a mindennapi élet kérdéseire való vonatkozásában az elmúlt évtized viszonyítva nagy haladást mutat.

AMI KIMARADT A MUNKATERVBÖL

Szép és gazdag program. Egyetlen hiányossága van, amit sürgősen pótolni kell. Nem ártana olyan természetű előadásokat is beiktatni, amelyek a jelen politikai és gazdasági forradásáról, a világ haladási és haladáselenes erőinek köztüljárásáról, a népi szabadságharcokról, a demokratikus életberendezésről, az ország békés fejlődéséről adnak hírt az ifjúságnak.

De nem hagyható szó nélkül a sport és játék, amely eléggé közkedvelt tantárgy az iskolában (legutóbb például a Dermata lány-

csapatával játszottak kosárlabdát), valamint a Búzakalász nevezetű iskolaszövetkezet és vöröskeresztes mozgalom sem. Ez utóbbi különösen az alsó osztályosok körében eleven.

— Többek között karszalagos osztályokat létesítettünk — folytatja az igazgatónő. — Ezek az iskola rendjére, tisztaságára ügyelnek. Kikutatják, kik azok a lányok, akik szellemi és anyagi támogatásra szorulnak. Napközi otthonokban segítődnek.

PELDÁT MUTAT A VI. OSZTÁLY

A hatodik osztály például egy szegénysorsú gimnázistalány tanítási költségeit vállalta magára. Az ideai karácsonyi bazárakcióból is kivesszik részüket. Megszervezték a szegénysorsú lányok tízoraival való ellátását.

— Azt is elárulom — folytatja mosolygva —, hogy van az iskolának egy keresztfia. Tavaly tartottuk keresztvíz alá s teljesen mi gondoztuk. A gyermek egy bombasérülésben meghalt kolozsvári munkás fia.

Természetesen ez csak hevenyésztett és korántsem teljes felsorolás. Egy azonban bizonyos. Az elmondottakból letagadhatatlanul ki világlik, hogy mint az életnek minden zégébe-zugába, a református leánygimnáziumba is betört az időknék új szelleme... Betört és letépte a régi, kopott sallangokat. Eleven pezsogást, közösségi munkát teremtett és ez a legnagyobb biztosíték arra, hogy lassanként eltűnik minden, ami még a tegnap beteg szellemének beteg maradványa.

Fene János képkiallitása a Bolyai Tudományegyetemen

A Bolyai Tudományegyetem dísztermében Csögör Lajos rektor ma délben 12 órakor nyitja meg Fene János dési festőművész több mint 60 képet bemutató érdekes képkiallitását. A megnyitás után László Gyula egyetemi tanár tárlatvezetést végez.

A Bolyai Tudományegyetem művészettörténeti karának a dícséretes kezdeményezésével kezdődő kiállításorozat elsőjeként ma megnyitó kiállítás méltán tart számít az érdeklődésre. A kiállítás december 15-ig marad nyitva s naponta 11—16 óra között tekinthető meg. Ismertetésére még visszatérünk.

1848 századik évfordulójára

Az Országos Magyar Műemlék Bizottság leltározza a szabadságforradalmak erdélyi műemlékeit

— KOLOZSVAR. — A különböző közületekben fokozott ütemmel haladnak az 1848. évi szabadságforradalmak századik évfordulójának a maradandó emlékü megünneplésére irányuló előkészületek. Ezek sorában nagyjelentőségű az Országos Magyar Műemlék Bizottság kezdeményezése.

A bizottság, amely anyagi adottságainak nagyon is szűkös volta ellenére buzgón végzi tevékenységét a MNSZ közművelődési bizottságának a támogatásával, első feladatként vállalta a műemlékeink leltározását. Az ebből következő második feladat a rászoruló műemlékek tatarozása s mint távolabbi cél új műemlékek létesítésének a terve is felmerült.

A vállalt munka első része serkentő eredményekkel halad. A bizottság kiépítette levelező-hálózatát, amelynek ugyan természetesen vannak még fogyatékosságai, de segítségével mégis megoldódott az elsődleges jelentőségű műemlékek összejelölésének s ezek mai állapotának megbizható jegyzékbevétele. A kitűzött további feladat jó megoldásához már nem elég a lelkes tudósi igyekezet: komoly anyagi eszközökre van szükség az elvégzéséhez, így egyelőre jövőbeni terv.

A bizottság az 1948-as szabadságharcok emléket úgy ünnepli, hogy nyilvántartásaiban külön tételként összeírja a 90 év előtti szabadságharcok tájainak felhagyott emlékeit s a teljességre törekedve azokat az emlékeket is, amelyek az elmúlt évszázad különböző körülményei folytán ma már nincsenek helyükön. A nagyszabású s felbecsülhetetlen jelentőségű történelmi adattár összegyűjtésének a szervezése javában halad. A bizottság felkérésére már érkeznek a válaezok, melyek nem egyszer olyan emlék mai vagy volt létezéséről is számot adnak amelyikről a tágabb köztudat még nem tudott.

Jó lenne, ha a körülményekkel egy összegyűjtött nagy adatanyag az évforduló emlékére mindenki részére hozzáférhetően megjelenhetne nyomtatásban is. Ez az előbb is említett anyagi körülmények miatt egyelőre még csak remény-

ség, de a hátralévő idő talán megadja a lehetőséget arra, hogy a remény valóra váljék. Ha nem akkor is derék munka lesz az

Cserfalvi Eliz hegedüestje

A jó művészzel szemben nem érzelhetlen Kolozsvár. Cserfalvi Eliz hangversenyén csaknem megtelt színházunk, mert közönségünk megérezte a fiatal művésznő rendkívüli adottságait és őszinte lelkesléssel ünnepelte. Cserfalvi csaknem az áltómásról érkezett meg hegedüestélyre, próbát egyáltalában nem tartott zongorkísérettel, Rónai Antal karmesterrel, akit az alkalommal kitünő munkájáért megkülönböztetett elismerés illet.

Mióra nem volt érdekes, mert olyan szerzeményekkel jelentkezett, amelyek szokványosak és csaknem tipikusak a mai hangversenyző hegedűösöknél. Bach első szonátájának két tétel helyett szivesebben hallgattuk volna a nagy gótikus képzeltű lángésznek valamelyik másik partitáját a hat közül, mely örökségül megmaradt a zeneirodalomnak. A zenekari kíséretes versenyművek zongorával való játszása már csak olyan vidéki városokban indokolt, melyeknek nincsen filharmonikus együttesük. A szünet utáni részben játszott, a kedélynek szóló darabok is inkább divatosak voltak, mint nagyvonalúak, vagy korszerűek, maiak. Ernst Bloch héber tematibáj hegedűdarabjai a múlt század végének késői romantizmusát jelzik, Kodály „Adagio”-ja, vagy Bartók „Román táncai” inkább rokonszenvesek, időszerűek, mint nagyvezűek. Egyikkel sem tudjuk felmérni a két alkotólángelme valódi nagyságát, bár kétségtelen, hogy a művésznő nagy ráteremtésigéggel, meleg vérmérséklettel és izlésel játszott azokat.

Nekünk legjobban a Mozart „Adur” hegedűversenynek, gyermekeken önfeléd, leányosan bájos, izzig-vérig muzsikálás, gatlásméltán őszinte és hibátlan tudású előadása tetszett. Bach „Adagio”-ja szép vonalú volt, de már szűkebbégyes „Fugák”-jának rajza nem volt hibátlan, sem magasba szökkenő. Csak ebben a tételben éreztük a férfias erő hiányát és érett tisztánlátást. Haendel „E-dur” szonátája is zengőhangy, meleg kedélyű volt. Ravel „Tzigán”-ja összefoglalja mindazt, amit ebben a motorban a romantika elmondott Sarazate „Cigánydallam”-ai óta. Erdékesek ezek a különlegesen cigányos hegedűtechnikai fordulatok és képek egy impresszionista költő szűrének átértékelésében.

Cserfalvi remek adottságú és képzettsgű érett művész, kiváló technikai tehetsége hangszerének, akit mindig öröm és élvezet hallgatni. Egyike Zaharecsky-mesteriskola legragyogóbb virágainak. Még érdek hegedülésén a tanárának kezében, de a fiatal kora ellenére kicsillan játékából a művészt és költő egyéni kedélye, gondolata és szélesen ivelt érzelmi sora. Rendkívüli sikere indokolt és megérdemelt volt.

Bizonyára zavarta Cserfalvi Elizt az ócska, kiszolgált, agyongyötört zongora, melyen Rónai hölgesen kísérte. Sem a művésznő, sem a kíséretje, sem a közönség, de a kritikus sem szeretne ezzel a hangszerral megégszer ebben az életben nyilvános hangversenyen találkozni.

LAKATOS ISTVÁN IMRE

— Hallotta, tegnap Imrédyét ünnepezték Kolozsváron?

— Az lehetetlen.

— Miért volna lehetetlen?

— Hallja?! Egy ilyen gazembert! Egy háborus bünöst?

— De kérem, én Imrédy Gézáról beszélek.

Erre persze a másik is felderül, s nyomban meg is egyeznek, hogy ez a színész, akinek ilyen „János” neve van, tényleg megérdemelte a tapsot és ünneplést, nem úgy, mint annak idején a politikus.

— Van-e valami köze a háborus bünös Imrédyhez? — tesszük fel neki az első kérdést.

— Dehogy van! Pusztá nevrokonság. Egyébként ezt már legalább ötvenen kérdezték tőlem Kolozsváron.

De azért nem haragszik. Valószínűleg egyáltalán nem is tud haragudni. Legfeljebb a szinpadon, amikor a szerep úgy kívánja.

Imrédy Géza magas, barna, ügynevezett „jóváágású” férfi. Csóndes és mosolygós. Egészen bizonyos, hogy egyike lesz a kolozsvári késlányok álomlovagjainak.

— ő —

Az álomlovag e pillanatban szúrke

felőtőt és vastag gyapjuszalut visol. A zseböl szerep kándikál ki.

— Mit játszik?

— A balzsébébe nyul,

— Ez itt a „Csárdáskirálynő”.

Most a jobbzebéből húz ki egy tuskos szerepet.

— Ez meg a „Figuro házassága”.

— Hogy-hogy, egyszerre kettő is? Operett is, meg próza?

Imrédy szerényen mosolyg.

— Azt mondják rólam, all round színész vagyok. Afféle mindenes. Nekünk, akik vidéken kezdük a színészetet, mindent kellett játszaniunk s ez, higye el, nem is árt meg egy fiatal színésznek.

— Beszéljen valamit a pályájáról.

— Szatmárnémetiben keztem a színészetet 1930-ban. Azóta játszottam Erdély minden városában s nagyon esztendeig Budapesten. A véletlen valahogyan úgy hozta, hogy egyedül a kolozsvári szinpadra nem léphettem még soha. Pedig minden erdélyi színésznek ez a vágya. Most itt vagyok és — és boldog vagyok.

Elkomorodik az arca.

— Persze még sokkal boldogabb lennék, ha lakásom is lenne. Mert az sajnos egyelőre nincsen.

Kis segélykérő mozdulatot tesz.

— De talán... talán majd csak... hátha akad valami!

Tessék, művészpartolók, itt az alkalom! Kinek van kiadó lakása?

A szerepeiről és a vágyáról kérdezzük Imrédyt, aki az „Orosz kérdés” Mac Pherson-tólban olyan pompásan mutatkozott be.

— Remek szerepet kaptam a „Figuro házassága”-ban — mondja. Almaviva gróft játszom, egy naggyuri cselészövé, örüök ennek a szerepnek, mert én valójában vígjátéki színésznek érzem magam s ez a remek, hallatlanul mulatságos vígjáték igen sok színészi lehetőséget nyújt.

Minden színész mellette magában egy-egy nagy színészi álmat. Egy szerepet, amit ott dédelget a szüben éveken át. Vele álmatok én már mint színívendék is és kívülről tudja minden sorát. Vajjon van-e Imrédy Gézának ilyen álma?

Hát persze, hogy van.

— Hamlet — mondja csóndesen — ezt szeretném egyszer eljátszani. Akkor nagyon boldog lennék.

Az ügyel csönget. Imrédynek memie kell. Kezdődik a Figuro próbája.

A következő pillanatban már ott áll a szinpadon, ugyanabban a szürke kabátban, a vastag sállal a nyakán, s mégsem ugynaz... Almaviva gróf, az agyajt panyol udvaronc sétöl palotája dísztermében s azon tört a fejét, hogyan csavarja el a szép Suzanne fejét.

A „Csárdáskirálynő” kolozsvári jubileumáról

Az Állami Magyar Színház és Opera felt ház előtt, dícséretet érdemlő előadásban ujitotta fel pénteken este Kálmán Imre „Csárdáskirálynő” című kellemes muzsikájú operettjét. Erdemes feljegyeznünk, hogy a darab a jövő hét folyamán érkezék el a 150-ik kolozsvári előadáshoz.

A siker jegyében zajlott péntek esti előadás rendezésért a dícséret Csóka Józsefet illeti, aki mint az est egyik szereplője is megérdemelten kapott bőséges tapsot. A darab számos szereplője közül csak a legjobbakat említve elsőként Egyed Jolit dícsérjük meg, akit a kolozsvári operettkedelő közönség immár kedvencei közé sorolt.

Kellemes jelenség Dórián Ilona, aki az önékes szerepben is derekasan megölta a helyét. Elismerés illeti Kóniáves Ilona alakítását. Rokonszenvet ebresztett a kitünő Imrédy Géza az operettkedelőben is embert ábrázoló szerepmácsolásáért. Melléte Sugár Jenő, Ditrói P. Béla és Angi Béla játéká érdemel megemlítést.

Fergeteges taps közönte meg a kitünő Topán Lulu—Szaboray Zoltán táncospár akrobatikus táncbetétjét, amely nagy mértékben növelte az előadás sikerét. (h.j.)

Egyházi kongresszus a Horea-uti zsidó nagytemplomban

A kolozsvári zsidó egyházközség ma, vasárnap déglőt 11 órakor rendez meg idei első válnásos hangversenyét a Horea-ut 21. szám alatti halvanesztrendös nagytemplomban.

Gondoskodnak a kiöregedett színészekről

Rendezik az ellátatlan öreg színészek helyzetét

KOLOZSVAR. — Bukarestben időzése alatt Szentimrei Jenő, az Állami Magyar Színház és Opera igazgatója a színészek nyugdíjügyével kapcsolatban eljárta a Szakszervezeti Szövetségél annak érdekében, hogy módot találjon a még rendezetlen nyugdíjja, kiöregedett színészek, illetve hozzátartozók helyzetének a magjavítására.

Előterjesztette azt az elgondolást, hogy a színházjegyek árának

bizonyos kismérvű megerhelésével teremtsek alapot erre a célra. A kapott válasz szerint a készülő új nyugdíj törvény, amellyel egyetemesen rendezni kívánják a nyugdíjasok kérdéseit, ezekről az ellátatlan, kiöregedett színészekről is gondoskodik.

Szentimrei Jenő egyébként Solyomó Iván képviselő, pénzügyminisztériumi főtanácsos előtt is változta a nyugalmazott színészek helyzetét, támogatásáért kérvény.

Tovább folyik a népellenes garázdálkodás a dési pénzügyigazgatóságon

A dési kisiparosok termelni és dolgozni akarnak, de nincs nyersanyaguk

DÉS. — (Küldött munkatárunktól.) Az iparosok városként említk meg sok helyen Dést. Valóban, híres céhek és valóságos iparosdinasztiak indultak el ebből a szamosmenti városból, hogy munkájukkal, becsületes élni akarással szolgálják az emberi fejlődést.

Ma a dési iparosok himondhatatlan sulyos helyzetben vannak. Sokan közülük értékeiket adogatják el és csak így tudják fenntartani magukat.

Felkerestük *Etédi Jenőt*, a dési csizmadiai elnökét, aki néhány szóval rávilágított a válság okára.

— *Kisiparosaink sulyos válságának egyik fő oka nálunk, Désen a hallatlanul sulyos adó. Olyan összegeket vetettek ki, amit ebben a vidéki városban dolgozó iparosaink nem bírnak el.*

— Másik oka az iparosság nehéz helyzetének a *sulyos nyersanyaghiány*. Ha nincsen nyersanyagunk nem tudunk dolgozni. Nem tudjuk megkeresni a mindennapi kenyerünket és ha sűrűszen nem kapunk orvoslást bajainkra, akkor iparosaink tulnyomó része koldusbotra jut.

A LEHETETLEN ADÓ ÉS NYERSANYAGHIÁNY AKADÁLYA A TERMELESNEK

— Ez a nyersanyaghiány és lehetetlenül magas összegben megállapított adó sulyosan kihat a termelésre. A mai helyzetünk olyan, hogy képtelenek vagyunk az építő munkába való bekapcsolódásra. Mi nagyon jól tudjuk, hogy ott van a helyünk mi termelni akarunk és mindent elkövetünk, hogy tovább dolgozhassunk, de segítség nélkül képtelenek vagyunk megbirkózni a ránk zuhult nehézségekkel. Bizunk azonban abban, hogy demokratikus kormányzatunk, amely kellően értékeli a kisiparosok munkáját, megfelelő intézkedésekkel lehetővé teszi számunkra is a munkát és a termelést — fejezte be tájékoztatását *Etédi Lajos*.

Sorra jártuk az iparosokat és az egybegyűző panaszokból megállapítottuk, hogy a *dési pénzügyigazgatóságon meg mindig az Alexandrini-féle népellenes sulyos az ur*. Jellemzéstől néhány adatot ragadunk ki annak ismertetésére, hogyan dolgoztak a dési adókövetők.

Szotyori István fodrász, 45 éve dolgozik jelenlegi üzletében. Egy segédje van. Az üzleti könyvet szerint október hónapban az összes bevétel 4998 lej volt, amiből a segéd részesedése 2092 lej volt, tehát maradt Szotyori mesternek 2906 leje. Az évi adóját pedig 10 ezer 400 lejben állapították meg.

Lazányi Zoltán szabómesternek, aki egy tanulóval dolgozik, 26 ezer lej. *Szabau Gavril* szabómesternek 18 ezer, *Krausz Márton* csizmadianak 23 ezer lej, *Mayer* csizmadiamesternek 31 ezer lej, *Cucu Ioan* cipésznek 16 ezer lej, *Moldovan* kőművesnek 18 ezer lejben állapították meg az évi adóját.

IRJÁK CSAK ALÁ, UGY SEM KELL MEGFIZETNI...

Hasonló arányban történt az adókövetés a többi iparosoknál is. Olyan összegek ezek, melyeket a dési iparosok minden fizetőkészségük mellett sem képesek megfizetni, mert hogyan fizessen egy öreg horbélymester, akinek havi jövedelme alig háromezer lej, havi ezer lejt csak adóba, akkor, amikor még sok más fizetési kötelezettség — lakbér, városi adó, betegségpénz — is terhel.

Különös trükkkel dolgoztak a dési adókövetők. A kivetési jegyzőkönyvetek azzal a fenyegetéssel iratták alá az iparosokat, hogy ha nem írják alá ezt a magas adót, akkor azt még jobban felfelülk. — Irják csak nyugodtan alá —

mondották az adókövetők — mert ugy sem kell ezt maguknak megfizetni.

KISEPERNI A NÉPELLENES TISZTIVISELŐKET A DÉS PÉNZÜGYTŐL!

Most az adófelbevezésnél pedig — amelynek tárgyalásai egyáltalán nem demokratikus szellemben folytak — sorban utasították el a fellebbezéseket azzal, hogy miért irták alá a kivetési jegyzőkönyvet?

Villámintertü Cserfalvi Eliz hegedümvésznővel

KOLOZSVAR — Hangverseny után, az öltözőben, ahol a szó legelhibetőbb értelmében egy székre roskadt a fáradtságtól, felkerestük *Cserfalvi Elizt*.

— Mi a benyomása romániai hangversenykörútjáról? — kérdeztük.

— Nagyon örvendek, hogy Romániába jöhettek. Szeretettel és igazán megelégedésemre fogadtak. Az ország több nagyobb városában hangversenyztem és fogok hangversenyezni kolozsvári fellépésem után. Bukarestben három fellépésem volt. Egy rádió-szólo, egy zenekari és még egy szólo. Utána Ploesti, Brassó és Kolozsvár következett. Innen Nagyváradra, Aradra és Temesvárra megyek.

— Mondjon valamit művészi multjáról.

Mosolyog. — 1927-ben születtem és már öt éves koromban *Rados Dezső* tanítványa lettem. Nyolc évig tanított hegedülni a mester. Utána a Zene-művészeti Főiskolára iratkoztam, *Zathureczky Edéhez*. 1942-ben mint akadémiáista, megnyertem a *Hubay-Reményi* díjat. 1945-ben művészi oklevelet szereztem, majd a rákövetkező évben megnyertem a *genfi nemzetközi hegedüverseny* női díját.

— Mi a véleménye a háboru utáni magyar zenei életéről?

— Mondhatnám, talán intenzívebb, mint azelőtt volt. Először is a mai magyar közlekedés már csaknem a békebeli, ugyhogyművészeink aránylag könnyelmesen vehetnek hangversenykörutakat az ország kisebb városáiban is. Más-

A dési pénzügyigazgatóságon mielőbb meg kell történnie a demokratikus tisztogatásnak, mert falai között még ma is Alexandrini népellenes szelleme kísért. Sürögő intézkedésre volna szükség a kisiparosok nyersanyag ellátásának biztosítására is, hogy — mint önk maguk is akarják — minél hamarabb és minél erőteljesebben bekapcsolódhassanak a demokratikus termelőmunkába és így eleget tethessenek a méltányos adóösszeg megfizetésével az állammal szemben fennálló kötelezettségeiknek is.

sodszor, nagyon sok külföldi hangszeres és énekes művész keresi fel Magyarországot.

— Hol hangversenyzett eddig és mik a jövőbeli terveid?

— Svájcban és Ausztriában léptem fel eddig romániai szereplésemem kívül és még a tél folyamán, valószínűleg februárban, kitutazom Hollandiába, Dániába és Svédországba.

SZIGYARTÓ SÁNDOR

Elkészült a Romániai Demokrata Nők Szövetségének munkaterve

BUKAREST. — Az egységes szervezetbe tömörülő romániai nők nyilvános ságra hozták szervezeti munkatervüket. A szervezet neve: Romániai Demokrata Nők Szövetsége. A szervezet célkitűzései az alábbiak:

1. Az ország összes női mozgósítása a háboru uszító imperialisták ellen, a Szovjetunió békepolitikájának fenntartására, örök barátság megvalósítására a demokratikus népekkel s a béke és szabadságszerető nemzetekkel.
2. A szabadságunkért harcoló görög és spanyol nép megsegítése.
3. Az ország demokratizálásának megerősítése és az újjáépítés előmozdítása.
4. Az együttélő népek őszinte barátságának ápolása.
5. A nők szerzett jogainak megőrzése és gyakorlati alkalmazása.
6. Az irántudatlanság leküzdése és a műveltség szintjének emelése.
7. Az életszínvonal javítása: a) a termelés növelésével; b) jóléti szövetkezetek létesítésével; c) a gazdasági szabotázs és az üzérkedés lerövidítésével; d) a stabilizáció megvédésével.
8. Az anya- és csecsemővédelem ki-

„Játek. dal és tánc erősítse meg a Petöfi-alapot haladó népi kulturánk támogatására“

A Magyar Népi Szövetség felhívása a műkedvelőkhöz

színjátszóversenyek, dalosünnepélyek, népi táncbemutatók rendezésére

A Magyar Népi Szövetség országos köznevelődési bizottsága most megjelent izéles kis füzetben művészi utmutatást nyújt a népi műkedvelőknek színjátszóversenyek, dalosünnepélyek és népi táncbemutatók rendezéséhez. A tartalmas kis füzet meghirdeti a helyi MNSz-szervezetek 1947 december és 1948 január havában lebonyolításra kerülő járási és megyei színjátszó versenyét, dalosünnepélyeit és táncbemutatóit is. Ezeknek a rendezvényeknek a tiszta jövedelme a Petöfi-alap közérdekű művelődési céljait szolgálja.

A felhívás szövegéből idézzük:

„A szociális haladás iradalmi alkotásaival, földművesek és munkások dolgozó és harcos közösségéből eredő dalokkal, népi természetes művészetével kívánjuk kifejezésre juttatni a nemzeti önképetünkkel a népi demokrácia megvalósításában, hogy méltóképpen idézhessek az 1848-as európai forradalmak és szabadságharcok száradik évfordulóján harcos elődeink emlékét. A színjátszó versenyek, dalosünnepélyek és népi táncbemutatók segítségével népünk teremtő szellemi erőt mozgósítjuk a mai idők demokratikus feladataira.“

„A rákváro nagy feladatok teljesítéséhez anyagi alakra van szükségünk. Ezért állítjuk a színjátszó versenyeket, dalosünnepélyeket és népi táncbemutatókat a Petöfi-alap szolgálatába. Ebből az alaphól kell elősegítenünk új népi kollégiumaink munkás- és földművesorról származó diákjainak ellátását, ebből az alaphól kívánjuk megszervezni néptáborainkat és népkönyvtárainkat. A Petöfi-alapra szükségünk van irodalmunk és művészetünk feltérátogatására, tudományos intézményeink kiépítésére, tanügyi hálózatunk és felszerelésünk tökéletesítésére érdekében. Ebből a Petöfi-alaphól segítjük elő a *Varga Katalin* leánykollégium felállítását Kolozsváron és a Petöfi-liceum megalapítását Segesváron.“

A kis füzet, a színjátszó és dalosünnepélyek feltételeinek ismertetése mellett, közli *Szabó Lajos* színművészeti főiskolai előadó gondos tanulmányát népi színjátszásunk feladatairól és *Nagy István* zenefőiskolai igazgató „Zenei anyanyelvünk“ című értékes dolgozatát. Ezenkívül gyakorlati utmutatást nyújt a műsoros rendezvények megszervezéséhez és terjedelmes jegyzék közöl a műkedvelőknek előadásra ajánlott színdarabokról.

- a) a terhes nők ingyenes kezelése; b) a szülötthonok számának kibővítése; c) a gyermekórházak számának növelése; d) napközi otthonok létesítése; e) Nemzeti Gyermekvédő Bizottság fenntartása.
9. A gyermekek demokratikus szellemben történő nevelése, a csavargó gyermekek számának csökkentése.
10. A Romániai Demokrata Nők Szövetsége támogatni fogja a dolgozó nőknek a szakfolyamok felállítására érdekében folytatott harcát.
11. A Romániai Demokrata Nők Szövetsége küzdeni fog a falusi háztartások

szinvalónak emelése és a háziipar ki-fejlesztése érdekében.

A Romániai Demokrata Nők Szövetsége a munkában és harcban egyesíti — vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül — az összes nőket, akik magukéva teszik a fenti munkatervet.

A munkatervet *Paucker Anna*, a Román Kommunista Párt titkára, *Rosetti Maria*, a Demokrata Nők Szövetsége elnöknője, *Chisinevschi Lijuba*, a Szakszer-zetű Tanács alelnöknője és az összes romániai nőszervezetek megbízottai irták alá. A Magyar Népi Szövetség részéről *Szász Margit* országgyűlési képviselő és *Révy Ilona* irták alá.

Kivégezték Jány Gusztávot, a doni hóhért

BUDAPEST. — A népbíróság által jogerősen halálraítélte Jány Gusztáv volt vezérezredes kegyelmi kérvényét a Magyar Köztársas-

ság elnöke elutasította. Szerdán reggel a gyűjtőfogház udvarán Jány Gusztávot, a doni hóhért sor tüzzel kivégezték.

József Attila

Harmánckét esztendővel elszökött — 1937 decemberében — roncsolták halottá *Balatonszárszón* a vonat kerekai. Az utóának és földnek immár halhatatlanul a szivebe vésődött fia a sinekre dobta megroppant, beteg életét. Tette több és nagyobb volt, mint önkéntes halálbamennékülés. Utolsó és nagy lélekajdító tiltakozás volt ez az embertelenség és igazságtalanság korhadt gerendáin dülledő úri Magyarország léte ellen. A dolgozó nép nyakán tivornyázó „nemzet“ újult lelkiismeretét próbálta felrázni, azok nevében, akiknek árvasága a költő árvaságánál is nagyobb volt.

József Attilát kormos külvárosok elnyomott milliói adták a magyar és ezen túlmenően az európai irodalomnak, a munkásmozgalomnak, a szocializmus eszméjének. Az akkor még politikai kiskorúságban szenvedő munkásosztály látta el tarsolyát álménnyel, világszemlélettel és forradalmi bátorsággal.

De nemcsak a munkásosztály és nemcsak a magyarság: „Anyám kun volt, apám félj közely, félj román, vagy tán egészen az.“ — mondja egyik versében. — A költő bünt és közös multat együttforrottan viselő álmajáji népek világából nőtt ő közös dolgunk közös rendezésének apostolává. Napjainkban még burjánzik a tehét, hogy József Attila csak a

munkásság költője. Itt-ott azon is vitatkoznak, hogy pártköltő-e vagy sem. Akik ezen rágónak elfelejtették a költő minden társadalmi rétegbeli dolgozó emberhez szóló életművét olvasni. *József Attila* költői mondanivalója túlnyúlóan osztaálykereten és honi korláton. Epp napjaink újjászületésének lázában válik egyre világosabbá, hogy világnézete, melyet a magukat „pártos és osztályon felül álló“ szép lelkek szünek és nem nagy költőhöz méltónak bélyegezzék, a haladó világ békét és boldogságot követelő népeinek világnézetévé, egyetlen céljává kezd válni. Ez a tény avatja József Attilát a ma és a holnap elavult, lan költőjévé.

A szocializmus győzelme szerzi meg számára a legteljesebb elégtel.

Róla való kagyeletes megemlékezésünk legyen lelket és izmot erősítő varázsital a jelen küzdelemben. Azok a vágyak, álmok és visszagyúrhatatlan örök, amelyek a költő, a mindent meghirdető futárt előre küldték, a beteljesülés korszámban állanak. A költőmegjelölés világ fényébe beszűrtem: lassan, önindul szembe s mind a sötét zugba mi pedig büszkék vagyunk arra, hogy a sinék elő hál-ló költő szemében is ez a fény ragyogott. (S. A.)

Éljen a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság!

Terrorizálja a népet és akadályozza a demokratikus szervezkedést a széki csendőrőrmester

SZÉK. — (Kiküldött munkatársunktól.) A helyi csendőrőrmester nem szereti a demokráciát. Minden igyekezetével arra törekszik, hogy a falu lakosságát elriassza a demokratikus szervezetek életében a cselekvő részvételtől és ha ezt másképp nem tudja elérni, akkor még hivatalos hatalmával való visszaéléstől sem riad vissza.

November 23-án a MNSz szolnok-dobokai szervezete gyűlésre hívta össze a széki szervezet tagjait a MNSz helyiségébe. Medgyesi Erzsébet, a megyei szervezetre alelnökjelöltje és Bányaai Sándor dési kiküldöttek megnyitották a gyűlést és az összegyűlték előtt megkezdtek a politikai beszámolót, amikor hirtelen robajjal a szobába rontott a

csendőrőrmester és kifogásolta azt, hogy nem jelentkeztek nála és nem kértek tőle a gyűlés megtartására engedélyt.

Mikor a kiküldöttek felmutatták a főispán engedélyt, mely a megye területén szabad szervezkedésre, gyűlések tartására jogosítja fel a MNSz kiküldöttek és a MNSz megyei szervezetének megbízólevelét is felmutatták, a hetvenkedő csendőrőrmester azt hangoztatta, hogy őt nem érdekli sem a főispán rendelete, sem a MNSz megbízólevele.

Rövid vita után eltávozott azaz, hogy más alkalommal jelentkezzenek nála.

Nem az első alkalommal igyekezik megakadályozni a széki csendőrőrmester a demokratikus szervezetek munkáját. Szeptember elején Kiss György széki MNSz-titkár és a szervezet alelnökét nem engedte az őr előtt kecsikjakkal elhajítani, hogy Déstre menjenek a MNSz gyűlésére. Azt hangoztatta, hogy az őr előtt nem enged meg a kecsiközlekedést.

A Dész felé vezető országút vízszint az őr előtt vezet el és más úton nem lehet Székéről kijutni Dész felé. Más személyek ezalkalommal is szabadon közlekedhettek, csak a gyűlésekre igyekező MNSz-vezetők nem, akik így nem is tudtak a gyűlésen résztvenni.

Nem értetjük az sem, hogy ugyanez a csendőrőrmester, aki most minden törvényes és törvénytelen eszközt felhasznál arra, hogy a demokratikus szervezetek munkáját megakadályozza, semmit sem tett a marista szervezkedés megállítására, sőt ezt tőle telhetetlen még támogatta is.

Demokratikus csendőrségünk felsőbb hatóságainak intézkedésére van szükség, hogy a széki csendőrőrmester is mielőbb megtanulja azt, hogy nem Maniu néppellenes rendszerének uralma alatt él és demokratikus szabadságjogokat biztosító kormányzatunk nem türi el a nép terrorizálását — legkiváltéppen nem a demokratikus csendőrség tagjaitól.

A kolozsvári katonai törvényszék Elítélte Krasznatótfalu lézadóit

Hol fog predikálni Nemes Vasile? Egyelőre a börtönben!

KOLOZSVÁR. — Egy pap, egy papné és 13 földműves áll a katonai törvényszék előtt. Mélyen hallgatnak. Pedig...

Ez év július 25-én gépkocsis verte fel a máramarosmegyei Krasznatótfalu községben az utópót. A gépkocsis utasai, a rendőrség egyik komiszára, a községi csendőrőrs parancsnoka és egy közrendőr voltak.

A görögkatolikus papot mentek kihallgatni, Nemes Vasile, aki a székeséket a béke szolgálatából a demokrácia elleni izgatás, a faji és nemzetiségi gyűlölet hirdetésének szolgálatába állította. Amikor az autó lefékezett a paplak előtt, Nemes Vasile megrémült. Nem mert szembenézni a tevékenységével kiereszközt valósággal. A ház hátsó ablakán kiugrott, s elmenekült, kifutott a szántókra. De felesége sem ült tétlenül. Kiállt a kapu elé az ucára és torkaszakadtából elkezdett sivítani:

— Gyertek emberek, meg akarják ölni papotokat!

LAZIT NEMESNE

A papné nem pazarolta hiába hangját. Jöttek a falusiak, azok, akiknek fogott Nemes Vasile népbolondító léleknevelése. Megrohantak a hatósági személyeket. Mielőtt azok fegyvert használhattak volna, hátulról leütötték őket, elszedték pisztolyaikat.

A hatósági személyek visszafordultak, Máramarosra szigetre mentek erősítésért.

Ahogy a gépkocsis elhagyta a falut, Nemes Vasile előmerészkedett. Begyűjtötte „különbejárta” híveit a paplakba. Könnyes szemekkel megköszönte közbelépésüket, hogy megmentették életét és ígéretet tett:

— Ha nem hagynak beszélni a templomban, a hegyekben fogok predikálni a demokrácia ellen — mondotta.

DE NEMES IS LAZIT

Időközben visszaérkeztek a hatósági emberek. Nemes annyira belejött a lázító beszédbe, hogy akkor sem hagyta abba, amikor azok már körülfogták a házat. A rendőrök hallgatták egy darabig a beszédet, aztán az egész társa-

ságot gépkocsira rakták és beszállították őket Máramarosra. Onnan Kolozsvárra hozták a lázítókat és a lázítókat.

CSAK ÖSSZE NE ZARJAK ÖKET!

A katonai törvényszék november 29-én, szombaton hirdette ki az ítéletét. Nemes Lászlót 3 hónap és egy napi feleségét 4 hónapi elzárásra ítélték lázításért. A lázadókat: Dunca Petret 10 hónapra, Bud Vasile 1 évre, Opris Vasile 10 hónapra, Demian Vasile 6 hónapra, Birtoc Vasile 1 év és 2 hónapra, Birtoc Eleuat 8 hónapra, Birtoc Mariát 4 hónapra, Jereci Vasile 10 hónapra, Bori Gheorghet, Renic Petrut, Dunca Gheorghet, Pop Iuliu és Tivadar Vasile 4-4 hónapra ítélték el.

Dolgoznak az enyedi mükedvelők

A „Szép asszony” című háromfelvonásos társadalmi dráma előadására készül a nagyenyedi Iparos Önképzőkör. Az előadás rendezésében tevékenyen részt vesz a Magyar Népi Szövetség szervezete is. A mükedvelő gárda nagy lelkesedéssel folytatja a próbákat és az előkészületekből ítélve, a darab bemutatója komoly sikerre számíthat.

A „Szép asszony” november végén kerül a közönség elé. Az enyedi és környéki társadalom nagy érdeklődéssel kíséri figyelemmel az előkészületeket és a bemutató komoly közönségsikerre számíthat.

Uj szellem az enyedi ifjuság soraiban

A Magyar Népi Szövetség nagyenyedi szervezetének ifjusági csoportja teljes lendülettel folytatja a szervezési és kulturális munkát. Nagy Árpád az uj ifjusági elnök és Aczel Ferenc tanfolyágyelöltek lelkészfőnökségének máris megmutatták az eredménye, mert a múltban tétlenségben és széttagoltságban lévő ifjusági csoportok között egészséges közösségi szellem alakult ki. Ez a változás igen előnyösen érzeti hatását az egész enyedi ifjusági életben.

H I R E K

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Tárbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetési díj egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.625.

BAKOS ADAM, a dési MNSz volt megyei titkára nem a „Világosság” munkatársa és lapunkkal semmiféle kapcsolatban nincsen.

A **MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG** kolozsvári ifjuságának vezetősége november 30-án délelőtt 10 órai kezdettel József Attila emlékkünnepélyt rendez a római katolikus fiúgimnázium dísztermében.

A **BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM MUNKASTANFOLYAMAI** december 8-án kezdődnek meg. E határídig még utólagosan be lehet iratkozni a tanfolyamokra.

A **MUNKASZABVÁZSOK PENZÁR UJ VEZÉRIGAZGATÓJÁT,** Marin Florea Ionescut — Lotar Radaceanu munkügyi miniszter és Gheorghe Apostol, az Országos Szakszervezeti Tanács elnökének jelenlétében — beiktatták hivatalába.

SZABÁSZATI TANFOLYAMOT INDITOTT már másodjában a dési MNSz- szervezet női bizottsága. A négyhetes női szabásati tanfolyamot Juhász né vezet. Az előadásokat a dési MNSz- szervezet kistermében tartják. A tanfolyam november 19-én kezdődött meg. Olyan nagyfokú érdeklődés nyilvánult meg iránta, hogy minden valószínűség szerint az új évben új tanfolyamot indítanak, amelyen azok is részt vehetnek, akik a jelenlegi tanfolyamnak nem lehettek hallgatói.

NASZREDIN DÉSEN — című közleményünkbe sajnálatos elírásból került be az, hogy Lazányi Zoltán szereplésekor magyartalan kijelölésével nem járult hozzá a darab megérdemelt sikeréhez. A címszerepet nem Lazányi Zoltán, hanem Bekési Lajos játszotta és mindketten, mint mükedvelők élvezetes játékkal nagyban elősegítették a darab sikerét.

A **BESZTERCEI MÜKEDVELŐK** nagy sikerrel adták elő Heltai Jenő „Néma levelek” című történelmi vígjátékát. A szegények javára rendezett előadás szereplőiben Cseh Béla, Gelzer András, Horváth Odön, Kerpi Judit, B. Kolozs Zsóka, Máthé Bibiana és Moravetzné Polgar Edit arattak sikert.

MALMOT ZÁRNÁK LE Háromszék vármegyében a vámgabona beszállításának elmulasztásáért. A vármegye gazdasági hivatal többszöri felszólítására sem adták át a malmok a Nemzeti Szövetkezeti Intézetnek, az INCOOP-nak a miniszteri rendeletben előirt vámgabonát és ezért került sor a malmok lezárására. Legyen ez intő példa a többi malmok részére!

A **MEDGYESFALVI TÉGLAGYÁR IGAZGATÓJA,** Forray Vilmos ellen megindították az eljárást, mert az árak kiszámításánál a magasabb fizetések közepértékűt vette alapul. Ezzel hamisan emelve a termelési költségeket, indokolt kerest a téglafabrikára. Hamis árszámításért szabtázbíróóság elé állítják.

KÉT HALÁLOS SZERENCSETLEN, SÉG történt Marosvásárhelyen. Nagy Dénes 21 éves gyergyófalusi gazdálkodó a vonat alá került, amely halálra gézolta. Bódi Kálmán másfél éves fiúgyermek szülei lakásán a forró vízbe esett és halálra forrósodott. Mindkét szerencsétlenség ügyében folyik a vizsgálat.

SZÓKOTT RABLÓGYIKOSOKAT fogott el a szatmári vasúti állomás rendőrsége. Sink József és Strala Ioan láposbányai lakosokat még júniusban a szamosmegyei csendőrség rablógyilkosságért és sorozatos betörésekért letartóztatta. A rablógyilkosokat a kolozsvári katonai törvényszékhez akarták kísérni, de utközben a vonatról leugrottak és megszöktek. Azóta 40 betöréses lopást követtek el. Bünlajsmukat most állítják össze.

A MEZŐGAZDASÁGI ISKOLA működik Komániban. Ezek közül kettő leányok részére nyújtanak megfelelő műszaki kiképzést. A mezőgazdasági iskolának összesen 5500 növendéke van.

(*) **KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.** Ezúton mondok köszönetet a Cipésziparosok és Házfelügyelők Szakszervezetének és mindazoknak, akik szeretett férfim temetésén fájdalomukat enyhítették. Üzveg Réday Stefan Jánosé.

A **DÉSI MNSZ SZERVEZET** női bizottsága december 7-én műsoros, táncos tanulmányi rendezést rendez. A színvonalas műsorban a MNSz mükedvelő csoportja működik közre.

Az Állami Magyar Színház és Opera közleményei

A „Csárdáskirálynő” pénteki bemutatóját, valamint a szombati előadást telt ház nézte végig. A felvonások végén a közönség valószínűleg tapsorkánál biota ki a szereplőket a függöny elé és az operett majdnem minden számát meg kellett imélni. Ez a forró siker csak kezdete a „Csárdáskirálynő” további sorozatos sikereinek, amelynek a darab főszereplői: Egyed Joli, Dorián Ilona, Kórnócs Ilona, Ditrői Béla, Imrédi Géza, Sugár Jenő, Csóka József, Angi Béla, valamint a többi szereplők, továbbá az énekhar és zenekar egyaránt részesei. Topán Lulu és Szababay Zoltán látványos, akrobatikus, tánckompozíciója külön eseménye a darabnak, amelyet Csóka József finom ízléssel vígjárat rendezésével és Orováth Richárd precíz, lendületes vezénylése tesznek teljes sikerűvé. A „Csárdáskirálynő” vasárnap este, valamint hétfőre kivételével egész héten műsoros van. Vasárnap délután, valamint hétfőn este az „Elcsérelt ifjuság”-ot játssza a színház. A hétfői előadást a szervezett munkásság részére tartja a színház.

- AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:**
- Vasárnap délután 4 óraker: *Elcsérelt ifjuság.*
 - Vasárnap este fél 8 óraker: *Csárdáskirálynő.*
 - Hétfőn este fél 8 óraker: *Elcsérelt ifjuság.* Előadás a szervezett munkásság részére.
- Kedden este fél 8 óraker: *Csárdáskirálynő.*
- A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:**
- November 30-án, vasárnap este 8 óraker: *Nőtelen csillag.*
- KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:**
- CAPITOL: *Sir a bogodú.*
 - CORSO: *Mindenki mást szeret.*
 - FÓRUM: *Centersatár.*
 - RIO: *Cezar és Cleopatra.*
 - SELECT: *A jótevő.* Főszerepben: Raimu.
 - URANIA: *A tizenharmadik.*

Világosság-Sport

Kik győzhetnek az NB I. mai utolsóelőtti fordulójában?

KOLOZSVÁR. — Az NB. I. utolsó előtti fordulójában a városi sporttelepen délután fél 1 óraker az Unirea Tricolor együttesével játsszik bajnoki mérkőzést a Dermata a következő összeállításban:

Lipóczy — Engi, Darók — Fülöp, Kalló, Antalffy — Frenzt, Pápay, Kiss, Szász, Tóth.

A börtényiátlaknak nehéz küzdelmet kell vívniok a kemény bukaresti együttesel, de ha lelkesen játszanak, megnyerhetik a mérkőzést.

Délután fél 3 óraker kerül sor a Medgyesi MSC—Universitatea mérkőzésre, amelyen az egyetemisták a következő összeállításban játszanak:

Crivea — Vigu II., Medrea dr. — Joja, Luca dr., Radulescu — Zahan, Medrea II., Dascalu, Roman, Coracu.

Az egyetemisták legutóbb Bukarestben a vasutasoktól vereséget szenvedtek, a mai mérkőzésnek azonban ok az esélyesei.

A forduló legérdekesebb mérkőzése

AZ NB. I. UTOLSÓ FORDULÓJA. BAN a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Kolozsváron: U—Vasas, Rescán: UDR—Dermata. Bukarestben: Juventus—RATA, Unirea Tricolor—Hadsereg és CFR (Bukarest)—FC Ploesti. Medgyesen: MMSC—ITA, Petrosényban: Juil—CFR (Temesvár). Nagyváradon: Szabadság—Ciocanul.

Aradon lesz, ahol a bajnokságban gólaránnyal vezető ITA a bukaresti CFR-rel mér össze erejét. Ezen a mérkőzésen eldőlhet az ősi baknokság sorsa.

A Vasas Temesváron vendégszeretet, ahol a következő összeállításban játszik a temesvári vasutasokkal:

Costea — Demeter, Szaniszló II. — Gorgan, Bálint, Nistor — Nagy István, Kovács IV., Ferenczi, Kovács V., Kurkó.

Kikkel játszanak a kolozsvári csapatok a Román Kupáért?

BUKAREST. — A Román Kupa következő fordulójában már az NB. I. csapataik is részt vesznek a küzdelmekben. A Hadsereg a buzai vasutasokkal Buzauban, a bukaresti CFR Moreniben az Astra Moreni együttesével, a Juventus Pitestiiben a Sportinggal, az Unirea Tricolor Ploestiiben a Concordia csapatával, az FC Ploesti a turnuseverini vasutasokkal játszik Turnuseverinben.

SPORTHÍRADÓ

AZ NB. I. UTOLSÓ FORDULÓJA. BAN a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Kolozsváron: U—Vasas, Rescán: UDR—Dermata. Bukarestben: Juventus—RATA, Unirea Tricolor—Hadsereg és CFR (Bukarest)—FC Ploesti. Medgyesen: MMSC—ITA, Petrosényban: Juil—CFR (Temesvár). Nagyváradon: Szabadság—Ciocanul.

CSEPEL—MATEOS 1:0 (0:0) A magyar özil bajnokság első helyére pályázó csopeli együttes vártnál igen nehéz ellenfértel talált a MATEOS csapatában. Az utolsó percben, 11-esből Rákosi révén szerzett meg a győzelmet. Ujrakezdesre már nem is jutott idő.

POMPÁS győzelmet aratott Angliában a magyar asztalitenisz válogatott. A Farkas Gizi, Kőczian

Nagy meglepetés lenne, ha a Vasas legálfőbb eldöntően eredményt tudna kiérőszakolni.

Az NB. I. mai fordulóján még a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Bukarestben: Hadsereg—Szabadság és Ciocanul—Juil. Marosvásárhelyen: RATA—UDR. Ploestiiben: FC Ploesti—Juventus.

Az ITA—Ripensia és a Szabadság—CAMT mérkőzést Temesvárt, a RATA—CFR (Kolozsvár) mérkőzést Kolozsvárt tartják meg. A Dermata—Minaur mérkőzést Nagybanán, az Universitatea—Foresa Reghin mérkőzést Régenben, míg a Vasas—V. Roaita mérkőzést Segesvárt játszik le.

A mérkőzések napját később állapítják meg.

AZ 1948. ÉVI Olimpiára már megkezdtek az első nevezések. Az USA 415, Anglia 348, Franciaország 208, Olaszország 284. Svájc pedig 270 fonyi csapattal vesz részt a nagy versenyben.

A SVÁJCI versenyen nem sikerült Szegedi világescsujavító kísérlete. A 200 méteres melluszában 2 perc 46.5 mp.-et szorult.

A RIO DE JANEIROBAN megtartott nemzetközi teniszmérkőzésen nagy meglepetésre a csehszlovákiai Drobny az argentin Haroldtól 4:6, 6:4, 6:2, 6:1 arányú vereséget szenvedett. Férfipárosban a Drobny, Parker páros 6:0, 6:0, 6:2 arányban legyőzte a Truhenquae. Del Castillo páros.

Románia egyetlen reneszánsz műemlékét, a szentbenedeki Kornis-kastélyt meg kell menteni a rombolóktól

„Nagy templomot és kicsi kulturházat“ szeretne a benedeki kántortanító

SENTBENEDEK. — (Kiküldött munkatársunktól.) A dési múltról letérve, bokáig érő sárban igyekezünk a távoli dombvonulatról felénk tekintő, megkapó szépségű várkastély felé. Még a Dész felé robogó autóbussz alakjából pillantottuk meg, amint félig kőbevezve állt őr a vidék felett és elhatároztuk, hogy közelebről is megnézzük.

Sártengerben küzdjük keresztül magunkat és így érzjük el a szentbenedeki villamosműveket. A duzasztóművek zsillipein a megáradt Szamos valóságos Niagara-t játszik. Vad erővel tájtékzik a víz, hogy aztán romboló erejét az emberi tudomány hasznathatja energiává változtassa át és a hullámok a maguk szilaj erejével is hozzájáruljanak ahhoz, hogy Dész felett fehragyogjanak az apró fehér villanyfények.

A szentbenedeki Kornis-kastély már ott emelkedik közvetlen előttünk a dombtetőn. Csak a falunk kell keresztül haladnunk és elérjük.

A kékremszelt házacska közü halkan „Buna ziua“-k szállnak felénk. A falu köszönti az idegent.

— Ki lakik a kastélyban? — kérdezzük az egyik szembejövő asszonyt.

— A „tanító“.

PÓTOLHATATLAN ÉRTÉKEK PUSZTULNAK EL A BONTÓ CSÁKÁNY ALATT

Hatalmas faragott fakapun lépünk be az előkerbe. Fasor vezet a várkastélyhoz. Baloldalt szétmállott szökőkút medencéje és a kastély modern lakórésze. Tovább haladunk és már ott állunk az 1592-ben épült, páratlan szépségű reneszánsz korabeli várkastély előtt. Ódon falai felett emelt hatalmas őrornyok uralják az egész vidéket. Az egyik kénytelen gölyafészek. A főbejártnál őrálló lóalakok erősen megrongálva. Mindenfelé kőhulladékok. A sárban keréknyomokat látunk.

Néhány lépésre távolabb friss törések a falon. Csákánnyal bontották meg és jó darabot elhordtak belőle.

Hirtelen eszünkbe jut a Dészen hallott figyelmeztetés, hogy a pótolhatatlan értékű műemléket szét-hordják a falusiak és ne nagyon érdeklődjük utána, mert a falusiak maguk között már el is osztották a várkastély falából kibányászható építőanyagot. Övtak is, hogy nehogy bajba keveredjünk egy-két kapusi falussal, akik az érdeklődéssel veszélyeztetve látják az építőanyagukat.

A kastély mellett modern lakó-részből hirtelen felém íramodik egy férfi. Ellenségesen mér végig minket, aztán bemutatkozik. A „tanító“. Rögton meg is kéri:

— Mit keres itt? — Csak úgy nézelődünk — feljeljük diplomatikusana a nem éppen barátságos fogadtatásra.

— Ujságíró vagyok — valljuk be a további faggatásra.

— És hogy jött ide gyalog, egyedül? — záporoznak a kérdések, mire jónak látjuk egy kis föllentéshöz folyamodni.

— Dehogy — mondjuk —, csak nem gondolja, hogy ebben a sárban ide gyalogoljunk? Autóval jöttünk, de a kocsi lenn maradt a vízműveknél.

Egy darabig hallgatva járjuk a multról mesélő falakat. A „tanító“ erősen a nyomunkban. Jóbmak látjuk kettévágnak a csenget.

— Gyönyörű ház — mondjuk —, kár, hogy ez az őcska épület itt elfoglalja a helyet.

KI EGY DISZNÓOLNAK, KI EGY ISTALLÓNAK VALÓT...

— Ön kímélsz meg, de az emberek csak visznek egy kis építőanyagot, ki egy dísz öböl, ki egy istállót akar építeni.

— Ha megjön az engedély — mutat a várkastély helyére — ebből az anyagból nagy templomot építenek ide. — És egy kulturházat is talán — vetjük közbe. — Igen. Egy nagy templomot és

egy kicsi, kicsi kulturházat — helyesel új barátunk, aztán hirtelen karonragad. — Hagyja, ugy sincs itt semmi néznivaló. Jöjjen igyunk inkább nálam egy cujkát.

Nincs kitérés. Poharazgatás közben tudjuk meg, hogy nemcsak a várkastélyt, hanem már a modern külön épületet is kikezdték a vállalkozó szellemű környékeliek.

Elhordták...

Az ut kanyarulatánál megegyeztetve visszatérünk az alkonyi homályba burkolódzó büszke tornyokra. A fasorból kivező friss keréknyomon elindulva, a jellegzetes faltörmelék elpotyogtatott darabkái látjuk az uton. Valaki megint elvitt egy dísznőíra valót, de az is lehet, hogy egy istállóra valót...

Hát igen — mint a „tanító“ is mondja: „hordogatták“. Még pedig alaposan. Nem törődnek azzal,

hogy ezzel a barbár rombolással egész Románia egyetlen megmaradt reneszánsz korabeli várkastélyát, a felbecsülhetetlen értékű műemléket semmisítik meg. Hol van már a világszerte ismert és megcsodált faragott tisztafalépcső, a rajzos padlója, festett gerendája nagyterem?... És hová lett a kapu fölött a pátosok censtorhai világhírű fekete Madonnájának domborművi kegyképe?

Intézkedést — de addig, amíg nem késő!

A dési liceum igazgatója nem akarja megérteni az idők szellemét

Lakat alatt tartja a könyvtárat s akadályozza a román és magyar ifjúság baráti együttműködését

DES. — (Kiküldött munkatársunktól.) Az állami magyar nyelvű koedukációs liceum tanuló Dészen a román liceum tanulóival együtt közös épületben nyertek elhelyezést. A tanítás menetét nem is zavarja meg ez a szükségmeggoldás, ha minden tekintetben az egyetértés szelleme érvényesül — sőt, még kedvező alkalmat is nyújt arra, hogy ifjúságunk a közös iskolaépületben összemerkedve, egymás között is baráti kapcsolatokot létesítenek.

Dészen a teljes és zavartalan együttműködés nem is az ifjúságon mulik, hanem Turcu Eugen igazgató szerfelett különös magattartásán. A magyar liceum igazgatója, Solymossy Zoltán több alkalommal is azzal a kérésrel fordult az iskolaépület felett rendelkező kartársához, Turcu Eugen igazgatóhoz, hogy váltott rendszerrel folytassák a tanítást és tegyék lehetővé, hogy a magyar liceum tanuló egy nap délelőtt és egy nap délután használhassák a tantermet. Eddig ugyanis a magyar liceum állandóan délután tartja meg óráit.

TURCU IGAZGATÓNAK SEMMI SE JÓ

A délutáni tanítás több okból hátrányos. Villanykörtehiány, rosszillat megvilágított tantermek és más körülmények akadályozzák a tanítást — ez azonban nem olyan súlyos, ha váltított rendszerrel vezetnék be, mert így ezek a

gatól körülmények is megoszlanának.

Turcu Eugen igazgató azonban egyáltalán nem volt hajlandó elfogadni ezt az álláspontot és változtatni a tanítás rendjén. De nem vette figyelembe Solymossy Zoltán igazgató-tanárnak azt a kérését sem, hogy a tanításhoz feltétlenül szükséges iskolai könyvtárat bocsássa a magyar liceum rendelkezésére és hasonlóan az iskola fizikai kísérleti termét és eszközeit is. Az iskola igen értékes és szép könyvtára zár alatt van és ahhoz sem az ifjúság, sem a tanári kar nem járhat hozzá, ugyanis csak néhas mód arra sem, hogy a liceum tanuló elöb a fizikai tanulmányok gyakorlá részét oktatók bemutatassák.

KI A FASISZTA KÖNYVEIKEL!

Ertesülésünk szerint az iskolai könyvtárban a szükséges selejtezés sem történt meg és a fasiszmus szellemi termékei ma is ott díszlemeznek a könyvtár polcain. Ettől függetlenül azonban a könyvválogmány állandóan apad, illetéktelenek azt elhordják és így az a veszély fenyeget, hogy az az értékes és szép könyvtár, mely valamikor az iskola díszje volt, teljesen szétzóródik. Ugyanakkor azonban a magyar liceum tanári kara és tanuló elöb el van zárva.

KI A FASISZTA KÖNYVEIKEL!

Turcu Eugen igazgató magattartása egyáltalán nem szolgálja a két ifjúság közötti közeledés és demokratikus együttműködés érdekét. Megkülönböztető elbánása megfélemlített a mult népellenes rendszere alatt, de nem r.a, amikor kormányunk és hatóságaink vezetői mindent elkövetnek, hogy a kisértő multnak ezeket a csökevényeit eltüntessék.

KI SZABOTÁLJA A NÉPI NEVELÉST?

Demokratikus népi nevelés-ügyünk szelleme azt kívánja, hogy még akkor is a teljes egyenjogóság érvényesüljön a dési liceumban, ha ez Turcu Eugen igazgatónak nem volna az inyere.

Meg kell találni a módot a váltott tanítási rend bevezetésére, a könyvtárat meg kell tisztítani a fasiszmus lélekmérgező nyomtatványaitól és az így rendbehozott könyvtárat meg kell nyitni és lehetővé kell tenni, hogy az egy román, mint a magyar tanári kar- és ifjúságnak rendelkezésére álljon. Hasonlóan szükség van arra is, hogy a fizikai kísérleti termek se sajátítottassanak ki egyoldalul, hanem mindkét ifjúság számára eszközözvé váljon a minél szélesebb tudás elsajátítására.

Demokráciánk messzemenő célkitűzése az, hogy minél képzetlenebb és haladóbb szellemű ifjúság kerüljön ki az iskola falai közül — és ezt nem akadályozhatja Turcu Eugen igazgató személye, aki ugy látszik nem akarja megérteni az idők szellemét.

gének hatáskörébe tartozik, ugy minden tulzás nélkül megállapíthatjuk, hogy azokat a városi adókivételök az 1947-48. évre nem a legdemokratikusabb szellemmel rötték ki. Különösen vonatkozik ez az utcaseprési és közvilágítási díjakra.

A város vezetősége maga is kénytelen volt belátni, hogy változásban nem nyujtott szolgáltatásért ellenértéket nem követelhet és ezért 223 kolozsvári utca lakóinak terhérol törölte a köztisztasági díjat. De még mindig megmaradt a közvilágítási díj, amelyrol Kolozsvár lakosságának nagy része ugyancsak nem tudja, hogy miért fizeti. Köztudomásu, hogy Kolozsvár tekintélyes részében közvilágítás nem létezik.

ÉRVÉNYES-E VAGY SEM!

Cifrább a helyzet a tüzótoadóval. Évekkel ezelött a város mentesült a tüzótoadás fenntartásának költségeitöl, mert annak nagyrészt a hadsereg vállalta magára. Ennek ellenére nem volt érezhető, hogy ez a város lakosságának közterhein könnyített volna. Azóta is évröl-évre szerepel a tüzótoadó összege a kivétési jegyzőkönyvekben. A legutóbbi időben pedig a városi adóhivatal ugyancsak élénk ütemben hajtja be a többi illetékekkel együtt a tüzótoadót is. Pedig még az is vitatható: vajjon a városnak egyáltalán joga van-e tüzótoadót követelni? A hivatalos lap 1947 május elsejei 139. és 140. számában ugyanis törvényrendelést jelent meg, amelynek értelmében a tüzótoadó kivétési joga a pénzügyminisztériumot illeti. A pénzügyminisztérium ennek alapján a hozadéki adóalap után tüzótoadó hozzájárulási adó címen 2 százalékat ki is vetett Kolozsvár lakóira. Ennek a törvénynek 35. szakaszát azonban a kolozsvári városi adóhivatal egyszerűen nem vette tudomásul és nem alkalmazta.

A városi adóhivatal vezetői arra hivatkoznak, hogy az idej májusi törvényrendelettel szemben a hivatalos lap július 24-iki számában megjelent 267. számú törvényrendelet a tüzótoadás fenntartási költségei viselésére továbbra is a várost kötelezte. Ennek alapján továbbra is követik Kolozsváron a tüzótoadót. A két törvényrendelet téves magyarázása következtében az a helyzet állott elő Kolozsváron, hogy a pénzügyigazgatóság is követi az adófizetökre a 2 százalékos tüzótoadót és ugyanakkor a városi adóhivatal minden ház- és ingatlanulajdonosra a lakbérérték 10 százaléka alapján és minden főbörölre pedig ugyanezen az alapon 8 százalékos tüzótoadót ró ki.

Holott világos rendelkezés írja elő, hogy egy és ugyanazért a szolgáltatásért kétszer megadóztatni senkik nem lehet. Már pedig Kolozsvárt jelenleg ez a helyzet, amit súlyosbit, hogy a város részéről megállapított tüzótoadó egy-egy esetben is megfizethetetlenül magas. Ötvenszer-hatvanszor magasabb, mint az 1938. évből kivett tüzótoadó.

Kétségtelen, hogy ez a rendszer és szellem nem szolgálja a város lakosságának érdekét és ezért felhívjuk erre a visszásra. Valamin a közvilágítás után kirött adó sérelmes jellegére a városi időközi bizottság figyelmét.

A városi adóhivatal állítja vissza a régi, a város részöl megállapított díjakat és szüntesse meg az idén létesített ugynevezett utcaseprési és közvilágítási díjakat. Az utcák seprése kizárólag a város föterére és egy-két főútcájára szorítkozik. Indokolatlan tehát, hogy a város összes dolgozóil viseljék. A közvilágítás kérdését pedig oldja meg, hogy annak kiadását azokból az alapokból felelze, amelyekből régebben eszközölte. A demokratikus adókivétési szellem, valamint az 1946. évi májusi rendelet szerint a városi adók és díjak összege nem haladhatja meg az évi költségvetési szükséglet háromszorosát. A jelenlegi 50-60-70 százalékos adókivétel helyett tehát alkalmazták a progresszív kutasót, amely legfeljebb 30 százalékiig terjedhet.

A sötét utcákért is közvilágítási díjat szed a város

Orvosolja sürgösen a városi időközi bizottság a sérelmeket és törölje a jogtalanul kivett adókat!

KOLOZSVAR. — A város részöl kivett adók és illetékek kérdésével már sorozatosan foglalkozott a sajtó. Ennek eredményeként a városi időközi bizottság egyik ülésén a polgármester határozott ígérletet is tett a városi adók és illetékek 40 százalékos csökkentésére.

A kérdés azonban még mindig nem oldódott meg. Érdet nem érdekelten, ha közelebről megvizsgáljuk a városi adókat és illetékeket.

A városi adók háromféleké. Az első csoportba tartoznak a tulajdonosi adók, amelyek törvény alapján illetik meg a várost. A második csoportba azok az adók, helyesebben illetékek — mint például a házak utáni frontdíj —, amelyek üres helyek utáni díjak —, amelyeket a belügyminisztérium állapít meg. Végül következik azok a díjak, amelyeket a városi vezetőség saját hatáskörében röhök ki a lakosokra. Ilyenek a köztisztasági díjak (utcaseprési, szeméthordási díjak), tüzótoadó, közvilágítási és kényszerseprési díjak.

Ha megvizsgáljuk azokat a városi adókat és illetékeket, amelyeknek kivétele a város vezetősége

Rejtvény-rovat

Rovatvezető üzenetei: Amidőn a Világosság hasábjain egy új rovatnak, a Rejtvényrovatnak adunk helyet, tesszük ezt abban a reményben, hogy ezzel egy régi óhaját teljesítjük olvasóközönségünknek.

Kívánjuk, legyen rovatunk kellemes, szórakoztató a heti nehéz munka után. Levélben kérdésekre „Rovatvezető üzenetei“ között válaszbellyel ellátott megkeresésre levélben szívesen válaszolunk.

Aktualitások

1. számú keresztrejtvény

Készítette: Halász István

1																	
19	20	21						22		23							24
25	26	27						28		29	30						31
32	33							34		35	36						37
38								39		40	41						42
43								44		45	46						47
48								49		50	51						52
53	54							55		56	57						58
59								60		61	62						63
64								65		66	67						68
69								70		71	72						73
74								75		76	77						78
79								80		81	82						83
84								85		86	87						88
89								90		91	92						93
94								95		96	97						98
99								100		101	102						103
104								105		106	107						108
109								110		111	112						113
								114		115	116						117
								118		119	120						121

Megfejtésül beküldendő: a vízszintes 1, 18, 116, valamint a függőleges 1, 20, 24 és 43 sorok megfejtései. A helyesen megfejtők között egy értékes könyvet sorsolunk ki. A megfejtéshez csatolni kell a lap fejlécét. Megfejtések és minden a rovatmal kapcsolatos levelezés „Rejtvényrovat” jelzéssel a Világosság szerkesztőségének, Kolozsvár, Brassai-utca 7 szám alá küldendő. Megfejtések levelezőlapon is beküldhetők, a helybeliek közvetlenül adhatják át a kiadóhivatalban. Megfejtések minden hét szombat déli 12 óráig küldendők be. Megfejtők és nyertesek névsorát későbbi számunkban közöljük.

Vízszintes sorok:

1. A románai magyar politikai élet most lezajlott nagy eseménye (nyíl irányában haladva). 18. Most kezdődött Londonban! 19. Gara Károly. 21. Vissza: Feketézők istene. 22. Egymást előző hangzók. 23. Vissza: Ilyen költészet is van. 24. Hossznérték rövidítés. 25. Vissza: Szájban van. 27. Világnyelv. 28. Kézfője. 30. Román rugó, fonetikus. 31. Vissza: Idegen szó végződés. 32. Mindenki szeretne a sajátján lenni. 34. Vissza: A demokrácia ezért van. 36. Vissza: Compressor. 38. Első betű utolsónak téve, bírói jellemző (ék hí.). 39. Nagy érdeme van a román-magyar megbékélés terén. 41. Borzalmas egzotikus betegség (végén fölös betű). 42. Via...! John Knittel regénye. 43. Német határozatlan számnév. 44. Gyümölcs. 46. Névelés prémsál (ék föl.). 47. Korszerű. 48. Filmkutya. 49. Sok mindent elér az ember, ha...? 52. Házi állat, románul! 54. O. N. R. 55. Intőzőcska. 56. Libák gávodája. 58. Azonos mássalhangzók. 59. Erős öreg isten. 61. Kínai szócska. 62. Csepkelődő bukaresti. 64. Előre itáliában. 67. Dél-erdélyi város. 69. Német Sziria (ut. betű cseréve). 70. Georges Eliot regénye. 71. Bizony idegesítő a csecsemőnek! 72. Muzsika mássalhangzók. 73. Hirtelen magafelé húzó. 75. Igektető. 76. Gyenge kenyeret biztosító foglalkozása van. 78. Vissza: Londonba megyek. 79. Tán Monte Carloban a legnagyobb. 81. Értelen verág. 82. Tejtermék. 84. Ora anagrammája. 85. Helyesítés. 86. Vissza: Így jó a gyümölcs. 88. Hiba, ha nem lehet! 90. Sérthetetlen. 92. A termelésről emelkedik (ék föl.). 93. Vissza: első betű utolsónak téve, rögtönzött lépcső. 95. A leghíresebb kénnév. 98. Középkori magyar krónika (közbenő betű cseréve). 99. Ilyen gyors is van (ék, híány). 101. Kérdést követ. 102. Vissza: Ezt hagyja a tűz maga után. 103. Buster... ton! 104. Vissza: Román számnév. 106. Világos Csakrót-

ban (vissza). 107. Tövis része. 108. Bécsi tündér. 109. Lejárt rangjelzés. 110. Az országok egyik legfőbb gazdasági tényezője. 112. Egymást követő mássalhangzók. 113. Irányt változtató a nyájjal. 115. Ekés sürgöny „6”. 116. Kormány ígérethez hűven, idejében megkezdte. 119. Kötőszó.

Függőleges sorok:

1. A román-magyar történelmben egyedülálló baráti megnyilatkozás (nyíl irányában). 2. Angol pálinka mássalhangzó. 3. Y. E. Y. 4. Vissza: Fall órák lelke. 5. Alarm (y egyenlő i-vel). 6. Véréngző római. 7. G-vel japán teaházban található. 8. Fonetikus mássalhangzó. 9. May Károly egyik indiai törzse. 10. Magyar versenytornász (ék, fölösleg). 11. Vissza: Mutatózó. 12. Kóroszák közepe. 13. Női név. 14. Vissza: Pásztor tevé. 15. Vissza: Elérte a tülös partot. 16. Vissza: Vadász ige. 17. Ilyen lap is van. 20. Vissza: Reméljük kedves olvasóinknak a jövőben sok kellemes órást szerez. 24. Vissza: Kacsó Sándor. 26. Balbo keresztneve. 28. Nem én római. 29. Vissza: Erdősi keresztneve. 31. Vissza: Hej de meginnám én is! 33. díszbónak van. 34. Vissza: Felfog (ék, híány). 35. Eltét. 37. Beszélgetés latennel. 39. Cigna olasz operatársnő keresztneve. 40. Vissza: harmincadjára lehet hagyni. 43. Hazafüli bizalmat előlegezett kormány-

Szórejtvények

Rovatvezető ötletei

1.

székelyszóttos ség

3.

Ifju Istvánt bórral kínálják
— T — — P

2.

hőség
E H = L

4.

női kéz francia arany
— sa

A mai nő divatja

1. Délutáni ruha könnyű szövetből, esetleg selyemből, a váll és csípőrész új vonala géphímzéssel van díszítve.
2. Egyszerű irodai ruha, két részes, jól kihasználható, szoknyáját külön is viselhetjük.

Háztartás

Az erdélyi konyha, az erdélyi háziasszonyok világhírnevére felfeltézt. Találékonyosságuk szükségévé vált, ételük izét messzföldön ismerik.

Az erdélyi gazdaszony nem esett kétségbe a szűk esztendőben soha. Tarsolyában mindig volt valami új, amit az éppen adva lévő nyersanyagból meg tudott főzni és nem egy ilyen találmánya nyenyefalat volt a bő esztendőben is. Az erdélyi szakácskönyvek a babnak többszázféle elkészítési módját sorolják fel, de kevés szó esik bennük a régi erdélyi specialitás, a máléliszt felhasználhatóságáról. Ez nem azt jelenti, hogy az erdélyi háziasszonyok nem találták fel egy egész sor új málélisztből készült ételt, csupán annyit, hogy nem volt lehetőségük főzési művészetük tapasztalatait kiterjeszteni.

Ezen kíván most segíteni a „Világosság”. Lapunk hasábjain, a vasárnapi és ünnepi számban, segítségére akarunk sietni a gazdaszonyoknak és lehetőséget nyújtani arra, hogy a háborútól megviselt háztartásainkba a lehetőségek teljes kihasználásával változatosság költözzék.

Erdélyi háziasszonyok! Itt az alkalom, tessék ügyeskedni! Versenyre hívjuk valamennyiüket!

Küldjenek be recepteket olcsó, ízletes, minden háztartás által könnyen beszerezhető nyersanyagokból készült ételekről. Egyelőre a málélisztből készült ételek legyenek soron és elsősorban a jó málé elkészítésének titka, amit — valljuk be — sok háztartásban nem ismernek. De szívesen vesszük minden jó, olcsón elkészíthető receptet.

Az ízletes, jó és olcsó ételekről beküldött recepteket közöljük s a három legjobb receptbeküldőt értékes jutalomban részesítjük.

KUKORICATORTA. Hozzávalók: 1 kg. kukoricaliszt, 1 kg. sült. útotrt burgonya, 1 deci olaj, 20 dkg. buzaliszt, fűszer (árisz, vanília vagy más), 1 kanál csodabikarbons, 1 dkg. élesztő. Előbbiekkel langyos vízzel összegyúrnak, porba nyújtásztva keménységére. Ha megtehet, másfélmnyi vastagon tepsibe kenjük. Világgal megszakdájuk és pirona kiütjük. Burgonya helyett sült dobteet is használhatunk. Így a tésza sokkal edesebb lesz.

Mosolygó-sport

Ezt kívánjuk nekik

- A szövögári ITA csapata szőjön álmokat a bajnokságról.
- A temesvári CFR állítsa a váltót az első vágányra.
- A kolozsvári egyetemisták mutassák be a labdarugás magasiskoláját.
- A bukaresti vasutasok vigyázzanak a csatlakozásra.
- A medgyesi bürgerliak ne kí-méljék a bőrt.
- A pecepartli Szabadság peceintse a hálóba a labdát.
- A Ciocanul mérjen súlyos ütéseket az ellenfeleire. (De ne a fejükre.)
- A petrosényi Jiul fűtsön be a többieknek.
- A marosvásárhelyi RATA olajozza meg jobban a kerekeit.
- A petróleumkútak vároának csapata, az FC Ploest, fúrja magát előbbre a bajnoki táblázaton.

- A Vasas verje vasra ellenfeleit.
- A Dermatá fejelje meg csatársorát.
- A Hadsereg csapata állítsa csatarendbe nehezen lövő csatársorát.
- Az Unirea Tricolor alakuljon át ökölvívőegyesüléssé.
- A resicai UDR (Otclul) acélozja meg erejét.
- SPORTEMBER AZ ORVOSNAL.
- Szigorú diétát írunk önnek elő. Reggel egy pohár tej, délelőn almapióc, este keserű tea kókossal.
- Igenis diétát írunk önnek elő, de tessék megmondani: étkezés előtt, vagy étkezés után?

Fizetem a házbért

Oktober 10.
A házbért azért házbért, hogy előbb-utóbb kiűzessék. Persze inkább utóbb, mint előbb. Elhatároztam, hogy én is fizetek. Holnap elmegyek a Háziúrhoz.

Oktober 11.
Ma voltam a Háziúrnál. Olyan régen nem láttuk egymást, hogy meg sem ismert és bemutatkozott. Amikor megtudta, hogy én vagyok Lakó Lajos az első emeletől, hirtelen visszahúzta a kezét és faggatni kezdett.
— Önök hányan vannak?
— Feleséggel lakunk egyetlen szobában.
— Ahá, szóval ön egy szobában lakik? — villant fel Háziúr szeme.
— Igenis.
— És a felesége is egy szobában. Ez összesen két szoba.

— De kérem, ez ugyanaz a szoba.
— Az nem számít! Azonkívül értesültem a házmestertől, hogy van egy kanárimadaruk is. Bevallottam a kanárimadarat.
— Kalitkában tartja a kanárimadarat, vagy nem? — faggatott.
Mít volt mit tennem, töredelmesen beismertem, hogy a kanárimadarat nem tartom sem teafőzőben, sem pedig imakönyvben lepréselve, hanem igenis kalitkában.
— Ahá — villant ismét nagyot Házigazda szeme — a kanári kalitkája külön lakóhelyiségnek számít. Eszerint önnek három szobája van. Ön fizeti az 1938-as lakbérének felét, szorozva születési évének első és utolsó számával, valamint kihullott tejfogai összességének szorzatával.
— De... de... kérem... — dadogtam.

— Semmi de kérem — rivált rám Háziúr. — Öné a vonatkozó lakbértörvény 274. paragrafusa hetedik cikkelyének második bekezdése, illetve annak 1947/9465732. számú minisztertanácsi naplóban történt módosítása érvényes, amely szerint a 47. szakasz nyomán a 43. lakbérosztály 15. alcsoportjának b) bekezdése értelmében kell fizetnie. Ha nem hiszi, járjon utána.

Oktober 20.
Még mindig járok utána. A negyvenhetedik szakaszt megtaláltam s ez azt mondja, hogy amennyiben... akkor 27 százalékos adót fizetek, ha azonban... akkor 48 százalékos. Most nem tudom, hogy amennyiben, vagy pedig ha azonban.

Oktober 25.
Még mindig nem tudom. Éjjel álomban ott áll a mellem a Házigazda és a negyvenhetedik paragraffussal piszkálta az orrát. Borzasztó! Olyan nyomás van az agyamon! Még mindig nem találtam meg a hivatalos laphoz az 1947/9465732 minisztertanácsi naplót. Ebbe bele kell örülni. Nem baj. Egész éjjel keresni fogom a cikkelyeket.

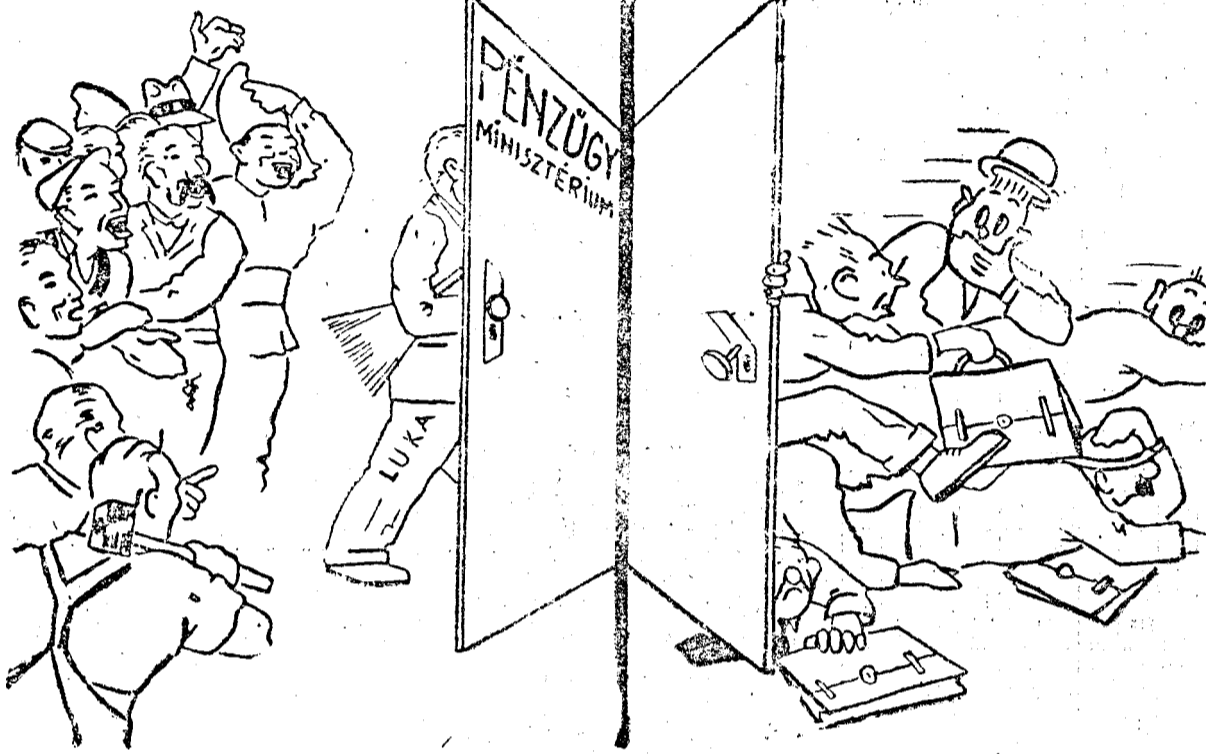
Oktober 26.
Hujhuj! Ninesen semmi bajunk, hogy a múltban volt sok a Megvan a cikkely! Én vagyok anulla.

eikkely. Egy szép, stuccolt, karcosú cikkely. Táncolni akarok!... Erresszetek táncolni... A Mátyás király lova előtt akarok táncolni a minisztertanácsi naplóval.

Héj... engedjétek... menni akarok táncolni... ha nem megyek idejében... a paragraffus fog táncolni... Hujhuj...

Oktober 28.
Hogy milyen remek itt. Egy ilyen gumicellában. Jó meleg van s az ápolók nagyon rendszeresen bűnnek az emberrel. Igaz, a kényszerzubbony egy kicsit kényelmetlen, de nem számít, majd megszokom. Egyébként is mindennel felér, hogy itt nem kell kiszámítani a házbért.

NAGY ELEK

LUCA LÁSZLÓ PÉNZÜGYMINISZTER: JÖTTEM, LÁTTAM, SEP ERTEM

NYELVTAN ÓRÁN

— Mondj egy egyszerű mondatot, Pistike.
— Mánia szerette a népet.
— Mi ebben a mondatban a „szerette”? Főnév? Ige?
— Hazugság.

LEANYKERŐBEN

Apa: Mielőtt válaszolnék megisztelek ajánlatára, tudni akarom, fiatalleány, szereti-e a gyermekeket?
Kérb: Nagyon.
Apa: Nagyszerű! Mert az én kislányomnak már van kettő.

HEJ, INFLACIÓ...

Dr. Konzervatív találkozik 1947 júliusában az utcán dr. Haladóval és sopánkodik a drágaság miatt. Végül is dr. Konzervatív kijelenti:
— Rettenetesekek ezek a nagy árak. Ez a bajunk, hogy olyan sok ma a nulla.
Dr. Haladó szelíden feleli:
— Téved, kedves uram. Az a bajunk, hogy a múltban volt sok a nulla.

Oktober 26.
Hujhuj! Ninesen semmi bajunk, hogy a múltban volt sok a Megvan a cikkely! Én vagyok anulla.

NEWYORKI SZERKESZTŐSÉGBEN

— Cikket írok a marxizmus ellen.
— Ismeri talán a marxizmust?
— Egyáltalán nem, viszont ki-tűnően ismerem Mister Walkert, aki ilyen dolgokért úgy fizet, mint a köles.

VIGASZTALÁS

A szerkesztőnek panaszkodik egy fiatal újságíró, hogy boldogtalanul szerelmes. A szerkesztő vigasztalja:
— Tudja, mennyivel könnyebb kibírni egy boldogtalan szerelmet, mint egy boldog házasságot?

TALALT TARGYAK OSZTÁLYÁN

— Elvesztettem egy ezer lejest az autobuszban. Nem hozták be?
— Nem. Egy ötszázlejest találtak az utcán.
— Nem baj. Előlegként átveszem.

SEMMI MOZGÁS

— Miért vagy olyan szomorú?
— Na, igen. Ezelőtt tizennégy nappal meghalt nagyanyám, rámhagyott ötszáz ezer lejt. Nyolc nappal ezelőtt nagyapám húnyt el, attól háromszázszázötven lejt örököltem.

— Na és miért vagy ezért szomorú?
— Na hallod, egy hete nem örököltem semmit.

MÉG EGY ÖRÖKSÉG

— Ezt a pechet! Örököltém és nem tudom fölvenni az örökségemet.
— ???
— Cipőt örököltém és kicsi.

CSALÁDI IDILL

Felenség: Uraszkám, baj van. Az új szobalány elégette a pecsenyét. Talán egy puszta elosztatta a haragodat.
Férj: Jó, nem bánom. Küldd ide azt a szobalányt.

Agyvelő Simon feltalálta...

Két gyomorgörcs között a körömöt piszkáltam, amikor nagy robajjal felpattant a szerkesztőség ajtaja és egy kopaszfejű úr rontott be rajta.

— Doktor Agyvelő Simon vagyok — esett nekem. — világhírű tudós és feltaláló...

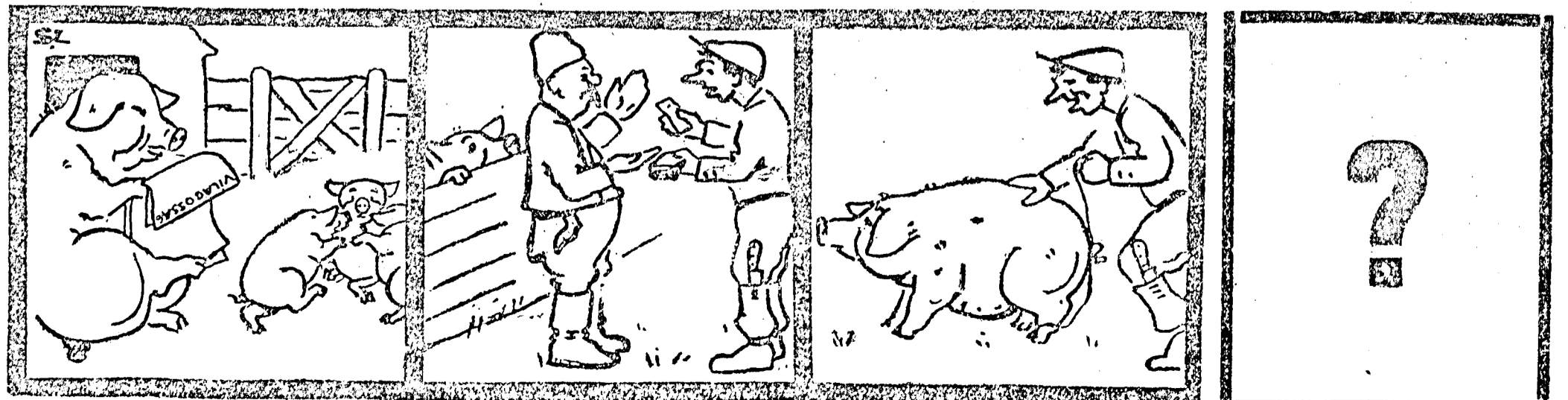
— Mit óhajt?

— Megkönnyítendő az ön agyvelőjének működését — válaszolta — én, dr. Agyvelő Simon találtam fel a rugónélküli órát, a féregmentes vasutat és azt az embert, aki Kolozsváron sorbanállás nélkül kap pontárut.

— De hiszen ez mind nem létezik — dadogtam.
— Nem baj, majd meglesz. Fontos, hogy beszéljenek róla. Talán néhányan feltalálásán kívül értek a különböző jelenségek meg- és félremagyarázásához, azonkívül okleveles látók vagyok.

— Akkor... talán... — dühnyögtem — sziveskedne nyilatkozni a...
— Helyes kérem, — mondotta, — nagyon okosan beszél. Szóval a szappankérdésről? He?!
Dr. Agyvelő Simon mély lélegzetet vett, aztán egy szuszra darálta le a szöveget:
— A szappanhiány, amit tudományos nyelven nimolésaponi-nek nevezünk, igen egészséges dolog. Kiszámítandó ennek bizonyítására, hogy milyen horribilis összeget...
— Horribile dictu — vágtam közbe...
—... tett ki egy háztartás költségvetésében a szappanvásárlási szenvedély, tudományos nyelven cumperari saponi kielégítése. Bebizonyosodott továbbá, hogy a szappanhiány (nimolésaponi, vagy nuku saponi) megszámlálhatatlan esetben a tetlegességig elfajulható családi perpatvart, köznyelven feminá verve jó kiűzőbölhet ki. Amikor még vétkes kezek sok szappant gyártottak, — ezt szappankornak hívjuk a tudományban, — a férjek nagy mennyiségű mosdószappant vásárolt feleségének. Ezt a műveletet mi cumperari saponi pipere feminá-e-nek nevezük és a feleségek jórésze, — csinosak és csintalanok — így fogadta: „már megint milyen büdös vacakot vásároltál!” (Ezután özönvíz és edénytörés.)
— Hála istennek, ez már elmúlt és csupán egy-néhány gazember, kik az emberiség megrontására törekednek és tudományosan a homomercans nigranum-nak azaz feketekereshedőlnék nevezük őket, látják el a szükségüket — tanácsokkal.
— Köszönöm értékes előadását — vágtam szavába — de mégis, ha már létezik ez az izé... ez a crisis saponi, tud valami megoldást ajánlani a kiküszöbölésére?
— Természetesen — mondotta Agyvelő Simon dr., — el kell zárni az összes kutakat, be kell tömni az összes forrásokat, miután már a tengereket itatóspapírral felszártottuk. Ha nincs víz, nem lehet mosdani, ergo nem kell szappan.
— Ehm, elek — makogtam és csodálattal néztem a nagy tudósra.
— Nő és a villanykörtehiányra nem tud valami megoldást, mondani? — kérdeztem.
— A villanykörtehiány, amit tudományosan lipsae fructum electrica-e-nak nevezünk, nagyon egyszerűen oldható meg. Le kell állítani az összes villanytelepeket — válaszolta a nagy tudós és ahogy jött, úgy el is ment.
SZÉKELY GYÖRGY

Egy koca kalandjai a vágási tilalom idején

KOCAMAMA: Remek, vágási tilalom van!

KOCAMAMA: Mit fargyalnak ezek?

KOCAMAMA: Na! Hová visznek?

Aki kitalálja, mi lett a koca sorsa, megkaphatja a bal hátsó sonkját.